

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Bedae expositionum super Matthaeum libri IIII - Cod. Aug.
perg. 237**

Beda <Venerabilis>

[S.l.], [9./10. Jh.]

Liber quartus

[urn:nbn:de:bsz:31-14247](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-14247)

Primum ergo & maximum omnium mandatum est. cognitio atque confessio
 diuinae unitatis cum executione bonae operationis. Bona autem operatio
 in dilectione dei & proximi perficitur. Congregatis autem pharisaeis. In
 interrogauit ihesus. usque, quomodo filius eius est. Non reprehendunt quod filium
 dei dicunt. sed quod dei filium esse non credunt. Dominus siquidem deus est deus
 ante tempora manendo. & filius dei in tempore homo nascendo.

Et nemo poterat respondere ei uerbum. neque, ausus fuit. & reliqua.
 Verbum quod patet in insidiis non inuenientes confutari. ultra non interrogant.
 sed aptissime comprehensum romanis tradunt potestati. Ex quo in-
 tellegimus uenena inuidiae. posse quidem superari. sed difficile
 conuincere. At istum ergo qui uoluit iniquorum superari non potuit.
 simplici corde & pia deuotione quasi ad salutis auctorem accedere.
 ut in luminemur. & uultus nostri non erubescant. quia inuentum
 a morte praesentibus. & fidem nullum habentibus apparere.

EXPLICIT LIB. TERTIUS. INCIPIT QUARTUS.

Confusus ut dionysius erat ac repudiatis temptatoribus
 ad suos ihesus sermonem euerit. ut illorum confusio istis fieret disciplina.
 infructuosus namque est sermo. si inquit ut alii confundantur sic nati erudiantur.

Tunc ihesus locutus est ad turbas. usque, dicunt enim & non faciunt. & c.
 Per ethiopiae doctrinam legis ostendit. & propter sacerdotum nominisque
 dignitatem. exhortatur populos ut subiciantur eis. non opera. sed doctrinam
 considerantes. horum inecta non exempla imitantur. qui subiectos docent.
 quod ipsi implere dissimulant. temporibus pondus poenitentiae
 adgrauantes. ut aut necesse est. poenitentiam reiciat. aut suscipiens
 dum ferre non ualeat. scandalizatus amplius peccet. quasi non melius sit
 propter misericordiam dare rationem. quam propter credulitatem. De talibus
 recte subiungitur. quod sarcinas ipsas uno suo digito non tangerent.

hoc ē ne in m̄z m̄s quidem ea p̄ficerent. que contra morē patrū
sine fide & ignata ihū xp̄i & seruare & seruanda tradere p̄sumebant.
Dilatant enī philacteria sua. vsq. & uocari ab hominib. rabbi. Littatiola
illa decalogi philacteria uocabant. que in fronte quasi obcustodiā
& munimētū sui portabant. n̄ intellegentes qd̄ hęc in corde assidua
meditatione portanda sint n̄ in corpore. dñi mandata. Erat & iā Ambra
parua & breuis. in. iiii. palli summitatib. p̄t̄ differentia. uestiū eorū
posita. sic in carne circūctio ex p̄cepto legis. Quā mulier in pallio dñi
que sanguine fluebat idigit. sed n̄ ē. c̄puncta. sup̄ stitiosis sentib. phariseorū.
Vos autē nolite uocari rabbi. vsq. q̄a magist̄ ur̄. unus ē xp̄s. Hic multi
de uocatione patrū & magistrorū mouent questiones. sed facile
soluunt. qd̄ quomodo un' p̄ natura d̄s. & unus filius. n̄ p̄ iudicat
c̄teris. ne p̄ adoptionē dñi uocent̄ & filii. ita & un' p̄t̄ & magist̄
n̄ p̄ iudicat alius ut abusive appellānt̄ patres & magistri.
Qui maior ē. ur̄m. erit magist̄ ur̄. Ac si dicat. Qui cūquidē fr̄em
p̄uenire regnando. prius illū necesse ē p̄ueniat obsequendo. Vnde
ap̄t̄ ait. Honore inuicē p̄uenientes. Vn̄cū eū officius. ut possit
uincere sc̄tate. **Q**ui autē se exaltauerit humiliabit̄. & r̄t̄.
Om̄s q̄ se incaute demeritis extollit. salt̄ in futuro si p̄seueret
humiliabit̄ ad d̄no. Et q̄ p̄uide se de bene factis humiliat̄ exaltabit̄
ab eo. **V**ae uob̄ scribae. vsq. nec introeuntes sin̄tis introire.
Ac si dicat. Vae uob̄ q̄ sc̄tis aduentū meū corporeū ap̄ph̄ & is̄ p̄ di
catū. & nec ipsi creditis. nec alios doctrinę simulatione sim
tis aduenire. Mōm̄tū ū hac sententia arguit omnē magistrū.
q̄ malis operib. ante discipulos suos in introitū regni celestis eludit.
Vae uob̄ scribae & pharisei. vsq. factis eū filiū gehennę duplo quā uos.
Diuersa eos lucra tū de discipulis quos de aduenis m̄scebant p̄ptō d̄i.

quā p̄ imagine sc̄itatis captiuitates ostendit. Et erit seniel filius ge
 henne. uidens magistrorū uita. & intellegens destruere eos operib.
 q̄d uerbis docebant. Et ad uocitū reuertens gentilitatis suae.
 & quasi preuamicator maioris pens dignus existit. x
 ae uob duces caeci. vsq. & q̄ iurat in caelo iurat in throno di &
 in eo q̄ sedet in eo. Auaritiae & impidatit arguat strophe in uento
 res & p̄ceptores. Quia in templo aut in iudiciū iuramentū nemo p̄ iuri
 reū tenebat. Eū autē q̄ in auro q̄ ipsi delectabant. aut in dono
 in quo pascebant iurabat. q̄ si p̄ iuri reū id statū in quo iurauerat
 exsoluere cogebant. Et ideo hęc sc̄iōm dicebant. ut p̄p̄tiores homines
 ad dona offerenda efficerent. quā ad p̄ces in templo fundendas. Spirituali autē
 cōplū & altare. ipsū xpm. aurū & donū laudes & sacrificia p̄cū siḡ. quae
 in eo p̄cū offerim. non enī ipse p̄het. sed ista p̄ illū sc̄ificantur.

Vae uob scribae & pharisei hypocrite. q̄ decimas mentis vsq. & illa n̄ omittite.
 Arguit eos auaritia q̄d p̄p̄t alimona sacerdotū & leuitarū quorū pars
 erit dñs. studiose & iā uiliā olerū decimas exigant. & iudiciū in discip
 tatione negotiorū misericordias in pauperes. pupillos & uiduas. & fide
 indm̄ q̄ magna s̄ p̄ mittant. **D**uces caeci excolentes culicem. & r̄.
 Sic tē sic & nē cōm p̄ceptū dī quae digna s̄ sic ē iudiciū. & q̄ superius
 posuit deuorant atq. negligunt. & op̄ monē religionis impariū quae
 lucrū habent diligentia demonstrant. Poss̄ autē hęc p̄ allegoria ad iudicōs
 referri. q̄ dimiser̄ bamblan. q̄ n̄ soluerat sabbatū. q̄ magna diligentia
 obseruabant. Occider̄ autē om̄m̄ spirituali sabbatū insinuante. p̄ iudiciū
 & misericordiam & fidē q̄ illi maxime crep̄nebant. Nā & culicis nomine. n̄
 absurde seditiosus & homicida figurat. Quia hoc animal & strepido in
 q̄ erit. & sanguine delatit. Et camelū nomine p̄p̄ humilitatē se ad subue
 hendi onem magnitudinis. congruenter intellegitur dñs.

Qui mundatis qđ de foris ē calicis. & r̄. Simulatioꝝ arguunt & m̄ daci.
qđ foris in habitu ostenderent sc̄itatē. Intrinsicus aũ eẽt utriusq̄ for-
dib, pleni. **M**unda prius qđ intus ē calicis. & r̄. Hoc ē munda prius car-
it̄ scientiã. aũcupiscentia & ap̄tius desideris a fraude & dolo. & sic foris
poperi ostendes ueniet sc̄itatē. Hoc c̄tra illos ualẽ. qđ corporalia
peccata. fornicationē. furtũ. & c̄c̄. talia qđ si grauissima d̄ & estantur.
Spiritalia ũ que ñ m̄n' d̄apnat apt̄s. hoc ē amaritudine. irã. indigna-
tionē. clamore. supbia. & c̄c̄. ut leuia c̄ontempnunt.

Væ uob scrib̄ & pharisei hypocrit̄. qđ si miles estis sepulchris dealbatis.
vsq. Intus aũ pleni estis hypocrisi & iniquitate. Sic sepulchra foris
calce marmore. & auro. ornata s̄. Intus aũ ossib, plena mortuorũ.
sic p̄uersi magistri qđ alia docent. & alia faciunt. munditiã uestiũ
& uerborũ humilitatē demonstrant. Intus aũ pleni s̄ omni spurci-
tia & iniquitate. **Q**ui edificatis sepulchra p̄ph̄tarũ. vsq. qđ filii
estis eorũ qđ p̄ph̄tas occider̄. Simulabant qđdem se ob fauore uulgi
captandũ patrũ suorũ horrere p̄fidia. memoras p̄ph̄tarũ qui
ab eis occisi s̄. magnifice ornando. sed ipso opere testificantur
quantũ pat̄ne neq̄tate c̄sentiant. dñm qui ab eis d̄ p̄ph̄tis e
p̄nunciatus. iniuriis agendo occidentes. **E**t uos impl̄ẽ m̄surã
patrũ uestrorũ. Hoc ē qđ illis defuit. uos impl̄ẽ. illi in̄ fecer̄
seruos. uos dñm crucifigite. Non hoc rubẽdo d̄. sed qđ faciuri eẽt ostendendo.
Serpentes p̄ genes uiperarũ. i. sic de uiperis uiper̄ nascunt̄. sic uos
de homicidis. homicidæ nati estis. **Q**uomodo fugid̄is de iudicio
gehennæ. Numquid sepulchra sc̄orũ edificantes. an potius a malitia
corda ur̄a mundones. **I**deo ecce ego mitto ad uos p̄ph̄tas. vsq.
de ciuitate in ciuitate. Et ipse filius d̄i misit apt̄s. qđ p̄ph̄tas ante m̄tate
bat. simulq. obserua uerba apt̄m scribentē ad corinthios. uera dona eẽ

discipulorū xpi. Alios pphēas. q̄ uentura p̄dicant. Alios sapientes
 q̄ nouerint quando debeant p̄ferre sermonē. Alios scribas in
 lege doctissimos. ex q̄b. stephanus. petrus. paulus occisi sunt.
 & p̄secutione multi a iudea expulsi. gentiū populū ^{transmigrarunt}.
 tuenat sup uos om̄is sanguis iustus. & r̄t. Quomodo a sanguis ^{iudeis exquirat}
 quē n̄ ipsi fuder̄. nisi q̄a moris ē scripturarū. duas sepe gene
 rationes hominū bonorū scilicet. malorūq; computare.

A sanguine abel iusti. & r̄t. Cur abel q̄ prim⁹ fuit. & zacharia
 q̄ nequaquā ultim⁹. ponere uoluit. nisi forte q̄a p̄ abel p̄store
 q̄ incāpo. & zacharia sacerdotē. q̄ in atriō tēpli necatus ē. utriusq;
 gradus martyres eē debere. ex laicis. & ex altaris officio mancipatis.
 sub eorū uolunt intinmare uocabulo. De isto ū zacharia multorū
 fuit cōtentio quis fuerit. sed nos illū p̄tam⁹. q̄ a iudas rege iudee
 in tēplū & altare fuit occisus. Sed querit̄. cur hic bamehis dicit̄
 filius. cū in historia regū ioiade filius assērit̄. Barachia scilicet
 in lingua n̄ra. benedictus d̄n̄i d̄r̄. Et sacerdotis iudee iustitia.
 hebreo nomine demonstrat̄. Et in euangelio q̄ nazareū uocant̄
 p̄ filio barachie. filiū ioiade hieronym⁹ scriptū se inuenire testat̄.

Quoniam uolui cōgregare filios tuos. & r̄t. Azymantis ponti fini
 tudinē. que tā magnū in filios habet affectū. ut eorū in
 firmitate affecta. & ipsa infirmet̄. Et q̄d in cōteris difficult
 us inuenies. alis suis filios p̄gens cōtra miluū pugnat. Sic & iā
 mā n̄ra sapientia d̄i que p̄ carnis susceptionē infirmata ē.
 p̄git infirmitatē n̄ram. & resistit diabolo. ne nos rapiat.
 Et q̄d illa cōtra miluū conat̄ affectu. hæc aduersus diabolū p̄ficat
 potestate. Ecce relinquet̄ uob dom⁹ ur̄m deserta. Præter enī
 q̄d herede occiso. romani uenire debuer̄. & q̄si nidū uacuu

diripientes. tulerunt eorum locum gentem & regnum. **D**ico enim uobis nunc
uidebitis. & ait. Hoc profecto mystice de illo ei aduentu intellegere
cogimur. qui in claritate uenturus est. Alii habent iudei datum sibi
tempus paenitentiae. et fiteantur benedictum. qui uenit in nomine domini.
& christi omnia conspicient. **E**tegressus iesus de templo. usque. qui non destruetur.
Iuxta historiam manifestus est sensus. Mystice uero dominus prouidens in
firmatati nostrae omnia illa subuertere fecit. quatenus umbra & typo ces
sante uerorum. ipsa iam ueritas per orbem declarata. palmam teneret.
Sedente autem super montem oliuae. usque. & est summationis scilicet. Mystice de
signans quod quidam manens in seculis. superborum deest amentia.
qui fructiferam seculi ecclesiae celsitudine semper inhabitare delectatur.
Ihesus autem respondens dixit eis. Videte ne quis uos seducat. & ait. Multi quod hic
saluator praedixit. qui falso sibi nomen christi uindicabant. exstiterunt. Ex quibus
fuit simon magus in samaria. qui & iam magna se deum dicebat esse uirantem.
Haec quoque in eadem in suis uoluminibus scripta dimittens. Ego sum speciosus.
ego paracletus. ego omnipotens. ego omnia dei. **A**udieturi enim estis plura
& opinionem priorum. & ait. Admonentur nostri abundante perturbatione
priorum. desolatione puantiae ultimamque urbis ac templi excidium
instare putarent. sed quod potius magis duagesimum differenda sunt annu.
Consurgat enim gens in gentem. & ait. Haec iuxta latente excidium urbis
praecessisse manifestum est. Potest uero mystice regnum super regnum & pesti
lencia eorum quorum sermo serpsit ut cancer. & fames audiendi
uerbi dei. & commotio uniuersae terrae. & uera fide separatio. In heresi
cis magis intellegi. qui contra se in uice dimittentes ecclesiae uictoria faciunt.
Tradent uos in tribulationem. & ait. Notandum autem quod haec domini locutio
partim ad captiuitatem iudaicam. quae a romanis facta est. partim ad orem
iudicii pertinet. & per apostolorum omnium credentium persona designat. quod iuxta finem

mundi. hi q̄ apostolicā fidē sequunt̄. in tribulatiōib, p̄bandi sunt.
Erit̄ scandalizabunt̄ multi. & c̄. Quid̄ in principio factū legim̄. p̄ di-
 cationis euangelicæ. & n̄c p̄ partes agit̄. maxime aū erit̄ anti xp̄o
 in fine s̄c̄i adueniente. quando n̄m̄ & c̄e torm̄torū & portentis
 signorū. multi scandalizabunt̄. **E**t multi pseudo, p̄ph̄ & c̄ surgent̄. & c̄.
 Quia ergo in obsidione urbis. & obsessi. & obsidentes alieni a xp̄o
 durbant. melius de hereticis accipiendū putam̄. q̄ c̄ra eccl̄am
 uent̄es xp̄os se eē m̄tiunt̄. quorū prim̄ simon magus fuit.
 extrem̄ aū ille maior c̄teris ē anti xp̄s. **E**t p̄dicabit̄ hoc euan-
 gelū regni vsq; & c̄e uen̄t̄ & s̄m̄atio. Perspicue significat̄ n̄ ante
 aduenire mundi finē. quā euangeliū in toto orbe p̄dicet̄. Oportu-
 nitatē ill̄ t̄ illius t̄poris eē. cū p̄dicatū fuerit euangeliū om̄ib;
 genibus. Ad adiutoriū scilicet & salutē credentib, in testimoniu
 ū & d̄pnationē illud n̄ credentibus. **C**ū ergo uideritis abomi-
 nationē desolationis. & c̄. Hæc de aduentu anti xp̄i intellegi
 poss̄. sic manifestissime ap̄t̄s paulus p̄dicabat. Potest & simplici-
 ter de anti xp̄o accipi. aut de imaginē cæsaris. quā pilatus posuit
 in t̄plo. aut de adriani equestri statua. quæ in ipso s̄c̄o s̄c̄orū loco
 usq; in p̄sentē diē st̄t. Abominatio quoq; sc̄dm̄ ueritatē scriptura-
 ri. idolū nuncupat̄. **T**unc q̄ in iudea s̄ fugient̄ admonet̄. vsq;
 n̄ reuertat̄ tollere tunicā suā. Hæc uerba historia facta eē c̄stat.
 Iuxta ū sensus spirituales cū uiderim̄ abominatiōē desolationis stare
 ubi n̄ d̄c̄t̄. hoc ē hereses. & flagitia regnare int̄ eos q̄ c̄lestib, my-
 st̄ris uidebant̄ eē c̄secrati & operantes iniquitatē pacē fidelū p̄-
 turbare. t̄ q̄ in iudea. hoc ē in c̄fessione uer̄ fidei p̄sistimus.
 virtutū cui m̄ ascendere debem̄. t̄ q̄ sup̄ t̄ctū ē. hoc ē carnalia
 agmo excedens. spiritualit̄ uiuit. nec descendat ad infimos actus pristinos

conuersationis. neq. ea quę reliquerat mundi carnisue desideria
replēt. Domi nāq. nrā t mundus hic. t ipsa in qua degemus
nrā intellegenda ē caro. Itq̄ in agro hoc ē ecta. n̄ respiciat rē
secularē. & labentis uitę rē inacula quib. renuntiauit.
Vae pregnantib. & r̄t. Hoc q̄q̄ scdm̄ historā dici potest. qđ in p̄se
cutione antixpi. seu romana captiuitatis pregnantēs & nutrien
tes uteri filiorū sarcina p̄ grauari. expeditā fugā habere n̄ q̄uerint.
Spiritualit̄ anima que desideris carnalib. in illa ultima p̄secutio
ne occupata inuenit̄. ad eternum uq̄ subire oppressa cogatur.
Omnē aū ut n̄ fiat fuga unā hieme t sabbato. In hieme duritia fri
goris p̄hibet ad solitudinē p̄gere. & in montib. desertisq. latitare.
In sabbato transgressio legis. ē. si fugere uoluerint. Aut imminens
si remanserint. Si aū de consumatione intellegit̄. hoc p̄ceptū ut
n̄ refrigescat fides nrā. & in xpm̄ caritas. neq. otiosi in opere dī. uir
tutū sabbato torpeam̄. **E**t n̄ si breuiati fuissent dies illi. & r̄t.
Hęc enī tribulatio quanto ceteris pondere grauior: tanto est.
temporis breuitate futurā moderacior. Trib. nāq. annis & dimidio
ectam impugnatura ēē credit̄. quantū de p̄ph̄tā danielis & apocalip
si sc̄i ioh̄ conici potest. **S**i dixerint uob. ecce in deserto est. & r̄t.
Si quis p̄miserit uob qđ in deserto gentiliū & philosophorū dogmate
xpī morat̄. aut hereticorū penāralib. q̄ dī pollicent̄ archana
se nosse. nolite fidē accōmodare. ne locū decipiendi inueniant.
Si ē enī fulgur ab oriente exiit. & r̄t. Quod ergo dī ab oriente in
occidentē p̄uenturū aduentū suū. cōm̄ illos ualē q̄ p̄rarū parti
culas nominant̄. & dicunt ap̄i dīe ēē xpm̄. Quod aū ait sic fulgur.
cōm̄ eos ualē q̄ occultē ēgregant̄. tāquā in penāralib. & paucos
tāquā in deserto. Ad manifestationē q̄q̄ claritatēq. p̄r̄nt̄ ex te fulguris

nomen. significans & iā noctē. t̄nubila sc̄ti hui'. t̄c̄ enī fulguris candor apparē.
Vbi cūq; fuerit corpus. illuc ēgregabunt̄ aq̄le. Et in c̄glū q̄ hinc secū
 leuaū corpus in homine suscepto. q̄a sc̄dm̄ aptm̄ rapiem̄ in nubib.
 obaia x̄po in aera. & sic s̄ep̄ cū d̄no erim̄. ^{nit.} Concinnunt̄ & iā studiis
 sc̄orū. q̄t̄ aq̄la uenens aues uolatu transgrediens. in ipsū solis radu
 oculos gaudē infigere. nec n̄ & illud q̄t̄ lapidē uenens resistēte
 suis nidis solē adferre. illū q̄ excisus de monte sine manib; diaboli
 regnū struunt. **S**tati aū p̄ tribulationē dierū illorū. usq; &
 stelle cadent de celo. Sidera indie iudicii uidebunt̄ obscurari. n̄
 demeritione sue lucis accelerante. sed sup̄ueniente uerē lucis claritate.
 q̄t̄ uide. Et stelle c̄gli erunt decidentes. hoc est suo lumine carentes.
Et uirtutes celorū cōmouebunt̄. Hoc ē uangelice trinit̄ potestates.
 Mystice ū c̄ta ē sol & luna & stella. cui dictū ē. speciosa ut luna
 electa ut sol. que t̄c̄ n̄ apparebit̄ impiis. p̄secutorib; ultra modum
 fauentibus. Et stelle cadent de celo. & uirtutes celorū cōmouebunt̄.
 quō multi q̄ gratia fulgere uidebant̄ p̄sequentib; impiis. & cadent
 q̄dem fideles. & firmissimi turbabunt̄. **E**t t̄c̄ apparebit̄ signū fi
 lii hominis in celo. Signū hic aut̄ crucis intellegam̄. ut uideant
 iudei inque ē p̄ unx̄er̄. aut uexillū uictoriae triumphantis.
Et t̄c̄ plangent sē om̄s trib̄t̄ne. Illē scilicet quae in t̄ris gentē
 honorē suū n̄ intellexer̄. sed cōparatē s̄ iumentis insipientib; & simi
 les facti s̄ illis. **E**t mittet̄ angelos suos cū tuba. & t̄c̄. De hac tuba
 loq̄t̄ apt̄s. que sublima diuinae laudis resonā & sacramenta.
Et ēgregabūt̄ electos ei. ^{ca} a iiii. uentis. & t̄c̄. Et. a. iiii. mundi climatib;
 Et n̄ solū hoc factū sumo t̄ne. usq; ad summū celi. id est ab extremis t̄ne
 finib; p̄ directū. usq; ad ultimo s̄ fines ei. ubi longe aspectantib; circu
 lus celi t̄ne uidet̄ infidere. **A** barbore aū fieri discrete parabola.

. destrud.

vsq. scitote qd ppe e inianuis. Ac si dicat. Aestatis aduentum
& fauoni de ueris introitu. Ita cu oia haec qua scripta s uidentur.
nolite putare ia ad ee csumatione mundi. sed qsi probemia
& pcursores quosda uenire. ut ostendant qd ppe sit & inianuis.
My face cu uideris sinagogā fructū iustitiae quē ueniens ad ebr̄
n fec̄ pferentē. diē extremi discriminis. & aetate uere pacis ac lucis
ee in pximo n̄ ambiges. **C**elū & t̄ra transibunt. & t̄. Celū enī
& t̄ra p cōmutationē inuouationis transibunt. sed uerbū dñi sine
effectu cōplātionis nullomodo p̄teribit. Vnde & pph̄a ex p̄sona
dñi ait. Verbū meū qd egrediet̄ de ore meo. n̄ reuertet̄ ad me uacūū.
O die aū illa & hora nemo scit & t̄. Ergo p̄ resurrectionē int̄
rogantib, de die iudicii aptis. manifestius respondit. Non ē ur̄m
nosse tēpora. & t̄. Vnde pat̄ qd ipse scit. sed nescire dr̄. qd
nescientes fac̄. i. n̄ eis p̄dit. qd inutilit̄ seruit. ut incerti de
aduentu iudicis sic cotidie uiuant. qsi die alia iudicandi sint.
Sic enī in dieb, noe. & t̄. Subitū aduentus sui diē plurimis ad sim
mit̄ exēplis. cu eundē dieb, noe t loth equipent. quando mor
talib, repentinus sup uenit inuertus. **S**ic enī fuer̄ in dieb,
illis. vsq, & nubentes & nuptū tradentes. Non hic iuxta mari
onis & manichei dogma. cū uigiat alimta dāpnant̄. sed potius
licitorū arguit̄ usus inmoderatus. cū superius bella fones & cā
cōmemorant̄ futura. nē ea que pacis indicia s̄ estimandū ē.
iuxta aptm. qd p̄ pugnas & dissensiones. breuis secutura pax.
ut fides credentū c̄p̄bet̄. utrū transactis malis sperent iudicē
ee uenturū. **V**sq, in eū diē q̄ introiū arcā noe. Mystice aū
arcā p̄fate ingredit̄. cū dñs cetam in die iudicii. p̄sentia sue in
sionis aeternus habitator inlustrat. Eoq̄ s̄ h̄ic certatib, luxuri

antes insultant. illic coronatis aeterna damnatione plectentur.

Tunc duo erunt magro. & tunc. Si autem eos qui operantur in ecclesie ministerio. tanquam magro dei assumet autem ille qui non adulatoris uerbum dei. sed sic ex deo contra deo locutus in christo fuerit. qui uero christum adnuntiauerit. non caste. sed occasione. relinquetur ab eo. **Q**ue molones in mola. & tunc. Molones appellat eos qui in plebibus. constituti reguntur a doctoribus. ob temporaliu negotiorum orbem atque circuitum. & feminarum nomine significavit. quia consilium eos regi expedit peritorum. Assumet ea pars que conubia propter amorem tantum generis exercuerit. tamenque substantiam ob adquirenda caelestia dispensauerit. Altem relinquetur. **D**uo in lecto. & tunc. Illi uidelicet qui otium & quietem monasterialis uitae eligunt. quorum duo de duobus generibus affectionum esse prohibentur. Qui enim propter omnem continentiam studuerit. ut sine sollicitudine uiuens cogitaret que deus sibi assumet ad deum. quae quia alia ratione relinquetur. ut cuiuslibet peccatoris animum lapsu sub iude specie hieremias describens. ait. Videtur ea hostes & diriserunt sabbata eius. Haec tria genera hominum. tres uiri sunt qui se ieremias et propheta libenter uidit. Noe. danhel. & iob. Nam noe arcam in undis rexit. atque ideo figuram rectorum tenuit. Danhel uita continentium figuram. quia & in aula regia abstinentis deditus fuit. Iob inconiugio positus. & curam domus proprie exercens placuit. proque digne bonorum coniugum ordo figurat. **V**igilate ergo. usque quia nescitis quae hora filius hominis uenturus est. Nesciente enim patre familias fur domum profodit. dum a sui custodia spiritu torpente inquisita mors carnis habitaculum in rumpens. inquit dominum domus ad supplicium nesciente. **Q**uis putas fidelis est seruus. & tunc. Difficultate non impossibilitate proficiende uirtutis ostendit. Dominus christus super familiam. id est etiam quam suo sanguine demerui in misericordia redempt. constituit aptos & sequaces eorum.

De q̄b, un' corū dicebat. Sic nos existim & homo ut m̄stros xp̄i. & dis
pensatores m̄striorū d̄i: fidelis enī debet eē seruus in tribuendo
deuote. d̄ni sui pecuniā. & n̄ abscondendo. Prudens ū indiscernendo
diligentē capacitātē singulorū famulorū. **V**talē illis cibū in tēpore
lāt ut spe p̄miorū ministrarent c̄seruis in tēpore cibaria doctrinarū.
Lucas d̄t. Irtaici m̄surā. Ostendens qd̄ p̄qualitate audientiū formari
debet sermo doctorū. ut & sua singulis c̄gruant. & tē a cōmunis edi
ficationis arte nūquā recedat. **B**eat' ille seruus. vsq. sup̄ om̄a bona
sua c̄statuē eū. lāt om̄a celestis regni gaudia. n̄ utiq. ut horū sibi
dominiū teneant. sed ut eorū abundantius c̄teris sc̄is aetna posses
sione fruant'. **V**capit. Qui p̄sunt p̄sb̄nem duplici honore digni habentur.
Si autē dixerit malus seruus ille. vsq. manducet autē & bibat cū ebrus.
Sic in uno fideli dispensatore totus bonorū rectorū quomodo t̄mua
tremueret ordo docet'. sic & in hoc neq̄ssimo seruo cunctorum
p̄sulu malorū dāpnandū partē opus & dāpnatio narnat' aeterna.
Qui neglecto om̄i timore. n̄ modo ipsi luxurie uacant. sed & subditos
iniuriis stimulant. Quāuis typice possit intellegi p̄cutere con
seruos. corda infirmorū. nec adhuc fide spe & caritate solidatorū.
Vostenso prauae operationis aut locutionis exemplo utiare.
Ver & d̄ns serui illius in die qua n̄ sperat. & t̄t. Hoc ipsū docet.
ut sciant quando n̄ putat' d̄m̄n'. tē eū eē uenturū. & diuidet eū.
.i. ac sortio sc̄orū separat'. & partē ei' ponat cū hypocritis. cū his
uidelicet q̄ erant magra. & q̄ molebant. & nihilominus doelica s̄.
Quod itē illu eē flēu & strido rē dentū duplicē paenā gehenne
exprimit. id est ignis & frigoris. **V**nde & in iob scriptū ē. ad calorem
n̄miū transt̄ ab aquis niuū. **T**unc inq̄t sim̄le erit regnū celoz
x. uirginib. vsq. & v. prudentes. Regnū celorū eētā n̄m̄nuit

Genitrix quaternarius numerus denariū perficit. Et quia ex utroque
 sexu fidelium multitudo colligitur. scilicet octo. x. uirginibus. similis de
 nuntiatur. In qua quia mali cum bonis. & reprobis cum electis admixti sunt.
 recte similis uirginibus, prudentibus, & fatuus esse prohibetur. Ad uero dicitur
 sponso & sponsae obuia uenire uirginibus. sic intellegendum puto.
 ut excipis uirginibus est ea que dicitur sponsa. In qua si omnibus christians
 in eam concurrentibus, filii ad matrem concurrere dicantur. cum ipsis filius
 congregatis est ea que dicitur mater. Videntur itaque, quibus uirgines
 significare quibus, prout continentia in legebris. continentis est enim animi
 appetitus auoluptate. oculorum. aurium. olfaciendi gustandi. tangendi.

Sed. v. fatuus acceptis lapidibus. & r. Hoc oleo letitia mentis exprimitur.
 que autem non potest ea gaudere. quia deo in se secus placet. non habet oleum secum.

Prudentes autem acceperunt oleum secum. in uasis suis cum lapidibus, id est. laetitia
 bonorum operum in corde. atque conscientia posuerunt. ut apostolus dicit.

Ab se ipso homo. & tunc in semetipso gloria habebit. & non in altero.

Mortui autem faciente sponso. & r. Dormire enim mortui est. ante sonum uero dor
 mitare est. ante mortem pondus ingratorum ad sonum mortis peruenire.

Mortui autem nocte clamor factus est. & r. Subito enim quasi in tempesta nocte
 dies iudicii subreptit. eo quod nunquam me ualeat peruenire quando ueniat. & securis
 omnibus angelorum clamor & tuba precedentium fortitudinum christi resonabit aduentum.

Tunc surrexerunt omnes uirgines illę. & r. In electis simul reprobis a sono
 mortis excitati. sua secum opera numerant. per quibus recipiant.

Fatue autem sapientibus dixerunt. & r. Testimonium operum suorum tunc frustra
 foris querunt quorum nec retributionem ob amorem uacue laudis perducunt.

Ne forte non sufficiat nobis & uobis. & r. Hoc non de auaritia sed de amore
 respondent. sibi in seipso testimonium unius cuiusque uix sufficit. quoniam non
 sibi & proximo. **I**te potius aduendentes. & r. Non est filium dedisse

se putandz s̄ sedcrim earū exobliquo cōmemo rasse. Ac si dicant.
Videam' nē q̄ duos adiuuant. q̄ uob' laudes uendere c̄suer' & uos in
erroreⁱⁿ ducere. ut n̄ corā dō. sed ab hominib'. gloriā quæreretis.
Oū aū inon emere. uent' sponsus. & r̄t. lā inclinabit. s̄ illis in cā
quæ foris r̄. uent' ille q̄ iudicat. Et quæ paratæ erunt. i. q̄ b. bonū
corā dō testimoniū c̄scientia phibeb'. **I**nter uer' cū eo admittas.
lā ubi munda azma puro & p̄fatto dī uerbo fecunda copulatur.
Et clausa ē ianua. lā aditus ad regnū celoz. n̄ enī p' iudiciū p̄ccā
p̄ccū. aut meritorū locus. **N**ouissime uerunt & reliquæ uirgines.
vsq; nescio uos. Ecce aperire clamant. & repulsiōis sue dolore
c̄pulsæ appellatiōē domnantis ingemunt. p̄ces offer' & nesciunt.
q̄a tō uelut incognitos d̄s deserit. quos modo suos p̄ccā meriti
n̄ agnoscat. **V**igilate itaq; q̄a nescitis diē neq; horā. Genulis ad
disceptos exhortatio subinfert'. quia ● s̄p debem' extremū diē
māuere. quē nūquā possum' p̄uidere. **S**ic enī homo peregre
p̄ficiens. & r̄t. Carnis enī p̄p̄rius locus. ē t̄ra. Quæ q̄si ad pere
grina ducit'. dū p̄cedēptore n̄m in celo collocat'. Qui tam
p̄ficiens. fidelib'. suis spiritalia dona c̄cessit. **E**t unū dedit. v.
talenta. & r̄t. v. igit' talentis. donū. v. sensuū ^{exteriorū scientiā} exprimit'. Duob'
ū. intellectus & operatio designat'. Unus aū talenti nomine.
intellectus tantū modo designat'. **V**neuiq; s̄c̄m p̄p̄riā uirtutē & r̄t.
Non plangate ū & parcitate tribuent'. s̄ p̄ accipientū uirtutē.
Dozq; dille q̄ de. v. talentis. x. faceret. & q̄ de duob'. iiii. simile re
cipit gaudiū. q̄a r̄tributor ille n̄ c̄sidentæ lucri magnitudinē.
sed studii uoluntatē. Bene aū alia quinq; t̄ alia ii. in lucrū ue
nisse referunt'. q̄a dū utroq; sexui impendit' p̄dictio. quasi
accepta talenta geminant'. **Q**uia ū unum accepit. & r̄t.

Talentū ergo in terra abscondere ē. acceptū ingenū. trensactib.
 implicare. lucrū spiritale n̄ querere corā trens cogitationib, nūq, leuare.

Post multū ū tēporis. & r̄t. Grande ū tēpus ē in ascensionē
 saluatoris. & sc̄m ei' aduētū. Considerā q̄sq, qd̄ accepit. & qd̄
 lucrū de accepis reportā. q̄a is q̄ n̄ p̄ tribuit districtā iudicio mem̄a ex q̄r̄t.

Et accedens q̄. v. talenta vsq, in terra in gaudiū dñi tui. Ser euge
 q̄q, uerbū gaudiū suū dñs insinuat. q̄ bene laborantē seruū ad
 gaudiū inuitat aeternū. Euge q̄q, in̄ iectio ē latam̄is. Et bene
 gaudens dñs seruū bonū ac fidelē in gaudiū suū inuare iubet.
 q̄a ipse ē solus ad quē p̄ph̄a ait. Laetificabis nos in gaudiis. eu. & r̄t.

Et ad bona multa inuitat. q̄a ad cōpanationē futurorū quae p̄manent.
 p̄sentia quae transeunt q̄si pauca eē uident̄. **A**ccedens autē & q̄
 unū talentū accepit. vsq, ecce habes qd̄ tuū ē. Vere qd̄ scriptū ē.
 ad excusandas excusationes in peccatis. huius seruo c̄tigit. ut ad
 pigritiā & negligentiam supbiae q̄q, crim̄ accedat. Et quē simplicit̄
 omne debuerat. c̄trario calūniat̄. Et d̄ se prudenti fecisse c̄silio.
 nedū lucra pecuniae quereret & d̄a desiste periclitaret̄. i. frustra
 de alius rationē reddere cogar. suffic̄ unū cuiq, ut se rationē reddat.

Serue male & piger. vsq, qd̄ meū ē cū usura. Malus appellat̄. quia
 calūniā dño fac̄. Piger. quia talentū noluit duplicare. ut malit̄
 ro supbiae. malit̄o negligentiae d̄apnet̄. Si inq̄t durū & crudelē
 eē me noueris. & aliena sectari. ibiq, m̄k̄ere ubi n̄ seruerim. quare
 n̄ tibi istiusmodi cogitatio incussit amorē. ut scires me mea dili
 gentius quaesiturū. Nā m̄k̄ere ē ubi n̄ seruaui. & d̄a eos impibans
 reos ostendere. inq̄b, uerbū legis teuangelii n̄ ministratū ē. Et d̄ares
 pecuniā. nūmolaris seu tmpezitas. i. p̄dicatio nē euangelii c̄teris
 doctorib, d̄t fecer̄ & apti. ordinantes p̄ singulas p̄uincias p̄sbiteros

& epōs t̄ cunctis credentib, utq̄c̄ q̄d sermone dicerent. opere explerent.

Tollite itaq, ab eo talentū. & r̄t. Quod cotidie in sc̄a ec̄ta cernimus. q̄a pleriq, dū bene m̄strant exteriora quae accipiunt p̄ adiunctā gratiā ad intellectū q̄q̄ mysticū p̄ducunt. **O**mni enī habenti dabit̄ & abundā. & r̄t. Qui fidē & uoluntatē hab & bonā inclnō & iā si quid min' in opere ut homo habuerit. dabit̄ ab uno iudice. Qui aū n̄ habuerit fidē. & iā c̄teris uirtutes q̄s uidebat̄ naturalit̄ possidere p̄dit. hęc multimodis de caritate & de ingenio & de scientiā poss̄ in p̄r̄ari.

Cū aū uenerit filius hominis in maiestate sua. & r̄t. Idem q̄q̄ filius dī q̄ & filius hominis tē uenit & in maiestate sua ut iudicet q̄ n̄c̄ se fiduciat q̄d in p̄ximo ē uenit. in humilitate sua ut iudicaret; tē sedebit dñs sup̄ sedē maiestatis suae. i. regnat sup̄ sc̄am gloriosā ec̄tam suā. de q̄ scriptū ē. Sedes tua dñs in sc̄m sc̄ti. **E**t tēgregabunt̄ ante eū om̄s gentes. & r̄t. Duo s̄ itaq, ordines hominū in iudicio collectorū. qui tam̄ in quattuor diuidēt̄. Persectorū ordines duo s̄. vn' q̄ cū dño iudicabit. & n̄ iudicant̄. De q̄b, dñs ait. sedebitis & uos sup̄ sedes. xii.

q̄ iudicet.

Alius. q̄b, dicit̄. Esuriui. & dedistis m̄h manducare. Hi iudicabunt. & regnabit̄. Itē reprobōrū ordines duo s̄. vnus eorū q̄ extra ec̄tam in uenendi s̄. Hi n̄ iudicabunt. & perient. De q̄b, psalmista ait. n̄ resurgunt impii in iudicio. Atē q̄q̄ reprobōrū ē eorū q̄ iudicabunt & perient. q̄b, dñs. Esuriui & non dedistis mibi manducare & r̄t.

Et statū & ones quidem adextris suis. i. r̄t. Dexterā atq, sinistrā. iuxta illud intellege. q̄d alibi legis. cor sapientis in dextera eius. & cor stulti in sinistra illius.

Tunc dicit̄ rex his q̄ adextris ei er̄. vsq, & uenistis ad me. Hęc sc̄tm historia resonant de p̄ceptione regni & munificentiā beniuolentię. q̄ indigentib, corporib, c̄sulit̄. iuxta altiore ū intellectū p̄fectionē ostendunt carnatis. q̄ esuriens & sitiens iustitiā. pane uerb, & potu sapientię

diuine reficit. Et q̄ erans a uia ueritatis. p̄ penitentia in hospitium
 matris esse p̄ducit. Et q̄ infirm' infide assumit. Et q̄ in carcere an
 gustiaru tribulationu & tristitia positus. solationis ope subuehit.
O ne q̄ndo te uidim' esuriente. int. Siue p̄ glam xpi mirantes dicunt.
 siue qd̄ paruū eis te uidet' omne bonū qd̄ fecer' p̄ magnitudine
 troris & abundantia r̄tributionis. Quādiu fecistis uni de his
 fr̄ib, meis. int. Hoc de pauperib, spū d̄ dixisse uidet'. ad q̄s manū
 tendens dicit. Fr̄es mei & mat' mea hi s̄. q̄ faciunt uoluntate
 patris mei q̄ in celis ē. **E** tribunt hi in suppliciu aeternū. frustra
 originis p̄ multa annorū curricula impiis. nec n̄ & diabolo
 de inferno spondit liberationē cū dñs suppliciu p̄tinē eē p̄ dicau.
Et factū ē cū c̄sumass̄ & ih̄s sermone hos om̄s d̄c̄ discipulis suis.
 sc̄tis q̄a p̄ biduū pascha fide. Post om̄s itaq, sermones q̄ sabino
 euangelii sui usq, ad tēpus passionis in auditu discipulorū aut tur
 barū faciendo & p̄dicando cōpleuerit. Ex illo ergo die q̄ uent
 in bethanā atq, illud de unguente factū ē. usq, ad diē q̄ ista
 om̄a gesta atq, dicta s̄ intellegim'. & iā euangelistas. cōmemoranib,
 c̄suptū eē quadriduū. ut occurrer̄ dies quē ante biduū pasche
 math & mar̄ diffinier̄. Mystice ū p̄ duos dies clarissimi lu
 mis uelut ac noui testam̄ti uerū p̄ mundo pascha celebrat'.
 Pascha ū qd̄ hebraice d̄r̄ phase x̄transitu nominat'. eo qd̄ ex
 terminator uidens sanguinē in forib, israhelitarū p̄transierit.
 siue ideo sollemnitas hui' diē mystice p̄ lege transitū eē
 uocatu. qd̄ agn' d̄i in eo de hoc mundo. siue ipse transiurus.
 siue nos salubri transitu q̄si de egyptia eē seruitute ducurus.
Et filius inq̄t hom̄s tradet'. ut crucifigat'. Irubescunt q̄ putant
 saluatore morte timuisse passionis. Prescunt & tam n̄ declinā

insidias. nec trit. nec fugit. intantū ut & iā. ceteris ire nolentib. p̄gat
intrepidus. q̄ndo thomas dix. Eam' & nos moriam' cū eo. **T**unc egre
gati s̄ principes sacerdotū. & r̄t. Congregant' ineuntes consilium
quomodo dñm occidant. n̄timentes seditionē ut sermo simplex
demonstrat. sed cauentes ne auxilio populi de suis manib. tollerēt.
Cū auē cēt ih̄us in bethana. & r̄t. Recapitulando math & marcē ad illū
diē redeunt in bethanā qui erit ante vi. dies pasche. & narrat qd'
iōh̄ decena & unguento refert. unde uenturus erit ih̄s hierosolimā.
Et sic redeunt unde fuerant digressi. ad sermonē dñi quē habuit
ante bidū paschæ. ut factū iude cū iungat' ad cōsiliū sacerdotū. qd' ha
buer̄. tractantes de nece dñi. **M**onēt in bethania dñs. i. in domo oboe
dientia quæ quondā fuit simonis iā ante lepsi sed ad nō cū n̄ti. no
mine pristino p̄manente. ut uirtus curantis appareat. Quidam
simonē lepsū uolunt intellegere partē populi. que crediderit
dño. & ab eo curata sit. simon q̄q' oboediens dñi. **A**ccessit ad eū
mulier. int. Mulier ista maria magdalene fuit. que alias adhuc
peccatrix pedes rigasse. nē ū iustificata caput illius oleo scō pfudit.
Alabastrū ē gen' candidissimi marmoris. uariis colorib. intincti.
in q̄ unguenta optime incorrupta seruare p̄hibent. It̄ nascitur
circa thebas ægyptias. & circa damascū syriæ ceteris candidius.
Probatissimū ū in india. Porro unguentū illud marie iuxta alios
euangelistas. ex nardo principali arbore in unguentis eē p̄hibet.
Et p̄sticū. i. fidele. eo qd' solent aliqui medicorū singlib. herbis
ungēta adulterare. P̄stis enī grece. fides d̄r. unde p̄sticum
d̄r. uat. Et amaro spicatu asserit. i. n̄ solū a radice nardi. sed & iā
q̄ p̄tiosius eēt spicarū q̄q' & foliorū ei' adiectione. odoris ac uirtutis
illius erit accomolata gratia. **M**ystice hæc deuotio marie. fidē sc̄p̄

designat ecta. Que caput saluatoris unguento scō pfudit.
 cū potentia diuine uirtutis ei' digna reuerentia cōfiteatur.
 Laudat & p̄dicat. Cū ū ad sūptę humanitatis ei' mysteria eq,
 digna suscipit reuerentia. In pedes utiq, dñi unguenti nardi
 pyflicū. i. fidele ac uerū pfundit. **V**identes aū discipuli. vsq,
 & dari pauperibus. **M**atth hoc & marcus fr̄ no do chice. atoto
 uidelicet partē ponentes. Ioh̄ distinctius loquens iudā hęc
 locutū eē testat'. cui' ex hac occasione furandi cōsuetudinē uo
 luit imitare. ceteri ū silocuti s̄ obcurā pauperū pferebant.
Sciens aū ihs. ir̄t. se n̄ sēp corporali p̄sentia cū aptis eē mansurū.
 diebat. q̄s diuinitatis sue potentia nūquā omitebat. Sic alibi
 testat'. Ecce ego uobē sū. & ir̄t. **M**ittens enī hęc unguentū hoc. ir̄t.
 Quod uos putatis p̄dicationē eē unguenti. officiu' est sepulture.
Um dico uob' ubi cūq, p̄dicatū fuerit. ir̄t. Non tā in toto ista que
 sepeliet saluatore' qd̄ unxerit caput ei'. Et ad tēde noctiam
 futurorū qd̄ passurus p' biduū & morturus sciat euangeliū suū
 toto orbe celebrandū. **T**unc abit un' de xii. ir̄t. Hęc sen
 tentia ad illā iungenda ē. ubi superius cōsiliū sacerdotū de in
 fectione xp̄i rēkulit. in eo qd̄ dic. Abit un' de xii. ir̄t. Ostendit
 eū n̄ inuitatū n̄ ulla necessitate cōstrictū se p̄p̄a sponte sce
 lentię m̄tis inisse cōsiliū. **E**t exinde querebat oportunitate. ir̄t.
Multi hodie scelus iude nefariū exhorrent. nec tam cauent cū
 p̄munerib, falsū cōtra quēlibet dicunt testimonū. p̄fecto quia
 ueritatē p̄ pecunia negant dñm pecunia uendunt. In penū dñe.
 Ego sū ueritas. Cū societatē fraternitatis aliq̄ discordię peste com
 maculant dñm pdunt. q̄a dñs caritas ē. **P**rima aū die azimorū. ir̄t.
Primū diē azimorū quartūdecimū. q̄ agnū occidere solebant appellat.

quia pascha pprie debuit nominari. inq̄ audens tentus ac ligatus
ipsius immolationis sacram̄ exordiu. licet sequenti die sit crucifixus.
Ite incunata adquenda. irt. Consulte au siue aque baioli q̄s alii euan
geliste inser. se dom̄ dom' s̄ p̄t missa uocabula ut omnib. uerū
pascha celebrare uolentib. hoc ē xpi sacram̄ imbui. eūq. sup̄mas
hospitio suscipere querentib. danda facultas designet. **E**t fecer̄
discepti. irt. In alio euangelio scriptū ē. Inuener̄ cenaculū magnū stru
tu. irt. Cenaculū magnū lex spiritalis de angustis litteris egrediens.
in sublimi loco recipit saluatore. Aquę baiolus p̄co ē. gn̄tis. que q̄
fuerit in domū secutus exte. hic p̄ sp̄m inlustrore. sup̄ficiē littere
transcendendo in alto m̄s solaris. xpo refectionē p̄parat. q̄a cuncta
pasche sacram̄ta t̄cetera legis oec̄lla ei' eē sacram̄ta cognoscit.
Vespere au facto. irt. Vespera ergo tē facta fuit q̄ndo lux mundi. i. sol
uerus ad occasu mortis p̄perauit. & tē cū disceptis dñs discubuit. q̄ eis
q̄ lēn a lēnā p̄parauit. **A**n̄ dico uob q̄a un' ur̄m me traditurus ē.
I redie de p̄ditore lēnā n̄ designat speculat. n̄ manifeste coargutus
impudentior fieret. mita crim̄ in numero ut agat c̄s̄us penitentiā.
Numq̄d ego sū dñe. Irustes de peccato interrogant. cui' c̄s̄entiā non
habebant. timet fragilitatē suā. & plus credunt magistro quā sibi.
Qui intingit in eū manū in parabside. irt. Iudas ceteris c̄p̄i stas
& r̄l̄m̄hentib. manū & in̄ dicentib. cibos ori suo. temeritate & impuden
tia q̄ p̄diturus erat. & in̄ manū cū magistro mita in parabsidem.
ut audata bonā c̄s̄entiā m̄t̄ret. Est au parapsis. inq̄dā d̄iunt
q̄d in angulū uas escariū ab hoc ita dictū q̄d parib. absidis sit. hoc
ē. equis laterib. Pro q̄ marc. catinū uas fictile aptū ad inmittendū
liquorē posuit. & potuit fieri ut in ipsa m̄sa uas fictile q̄d in angulū
c̄tineret liquamen. inq̄d cū magistro discipulus manū mittere

possit ut impleret propheta. Homo pacis meae. **irt.** Filiusque de hominis
 uadit. **irt.** Lena pdr utque pudor. n̄ uicent corrigant denuntia
 supplicia. Moralit̄ ū. vae hodie homini illi q̄ infidus in m̄te positus
 adm̄sa malign' accedit. & sacro sc̄i mysteriorū xp̄i oblationib, par
 tiuare n̄ m̄t̄ tradens filiū hominis n̄ iudicis peccatorib, sed tam
 peccatorib, membris uidelicet suis. **B**onū erat ei si natus n̄ fuisset &
 homo ille. Non ideo putandus ē ante fuisse quā nasceret'. q̄a nulli
 possit eē bene nisi ei q̄ fuerit. sed simpliciter dictū ē. Multo melius eē
 n̄ subsistere quā male subsistere. **R**espondens autē iudas. **irt.** Interrogat
 netacendo se p̄dere uideret'. & n̄ dnm̄. sic ceteri. sed magistrū uocat.
 q̄si excusationē habeat. fidnō denegato satū magistrū p̄diderit.
 Tu dixisti. Ne si dicat. Quia n̄ ego dixi. **C**anantib, autē eis accepti ih̄s
 panē. usq, hoc ē corpus meū. In iustis pasche ueteris solēnis. que
 in cōmemorationē antiq̄ de egypto liberationis populi dī agebat'.
 trāsiit ad nouū. qd̄ insus redemptionis memoriā etiam frequentare
 uolebat. ut uidelicet p̄ carne agni ac sanguinis. sui corporis sangui
 nisq, sacramētū substituere. **B**enedixit panē & fregit. q̄a hominē ad
 sup̄tū ita morti subdere dignatus ē. ut ei diuina immortalitatis.
 ueracit̄ in eē potentia demonstrare. Ideoq, uelocius cū amorte
 resuscitandū doceret. **E**t accipiens calicē. **irt.** Gratias agit ut
 ostendat. qd̄ un' q̄sq, in flagello culpe p̄p̄e facere debeat. si ipse
 equanimit̄ flagella culpe portat aliena. & qd̄ incorreptione faci
 at subditus. si gratias patri agit. eq̄lis. **H**ic ē enī sanguis m̄s. **irt.**
 Quia ergo panis c̄firmat. uinū uerū sanguinē operat' in carne.
 hic ad corpus xp̄i mystice. Illud refert' ad sanguinē. uerū q̄a c̄nos
 in xpo. & in nob xp̄m oportet manere. uinū domnici calicis aqua
 miscet'. Attestante enī ioh̄ aque populi s̄. **D**ico autē uob. n̄ biba

amodo. de hoc ⁿⁱ gemine uitis. irt. Idest n̄ utera carnalib, sinagogę
que uitis siue uinea dñi appellat̄. ceremonis delectabor. In q̄b,
Etia ista paschalis agni sacra locū tenuere p̄cipuū. adert enī tēpus
meę resurrectionis. adert dies ille. cū ipse in regno dī positus. i.
gta uis immortalis sublimatus. De salute eiusdē populi fonte
gnus spiritualis regenerati. no uo uobcū gaudio pfundar. Nā
uūū unū corpus qđ de p̄pagine adā suscepit. & nouū unū immor-
talitate renouatoꝝ corpoꝝ intellegere debem. Cū ū dī uobcū nouū
bibā. Etia ipsis resurrectionē ad induendā mortalitate p̄mittit.

Etymmo dicto exier̄ in monte oliuē. Pulchre de septos sacramtis
sui corporis ac sanguinis inbutos. ym no Etia p̄ḡ int̄cessionis
patri cōmēlatos in monte ouē oliuarū. Vt typice designet nos
pactionē sacramtorū suorū p̄q, opē sue int̄cessionis. ad aliorū
uirtutū dona & carismata sp̄s sc̄i q̄b, in corde p̄unguam̄ c̄scendere debere.

Tunc die illis ih̄s. Om̄s uos scandalū patiemini. irt. Predic qđ passuri
s̄. ut cū passi fuerint n̄ disperent salutē. sed agentes penitentiam
liberent. Et signavit addidit. In ista nocte scandalizabimini q̄a q̄
scandalū patiunt̄ in nocte & in tenebris sustinent. Nos ū dicam.
Nox p̄cessit dies aū ad p̄p̄inquauit. **S**criptū ē enī. Percutia pasto-
rē & dispergent̄ ouēs gregis. Hoc alius uerb̄ in zacharia scriptū ē.
† Percutit̄ aū pastor bon' ut ponat aꝝ mā suā p̄ ouib, suis. & de uultis
gregib, errorū. fiat un' grex & un' pastor. **R**espondens aū p̄l'rus
ait illi. Et si om̄s scandalizati fuerint in te. irt. Non ē temeritas
nec m̄daciū. fides ē aptū p̄l'ri & ardens affectus erga dñm salua-
torē. In tantū enī & affectu & caritate efferebat̄. ut inbecillitate
carnis sue & fidē uerborū dī n̄ c̄tueret. q̄si ū dicta ei efficienda n̄ eēt.

Ait illi ih̄s. Am̄ dico tibi qđ in hac nocte. irt. Morē ū dī. Brusquā

gallus bis uocē dederit t̄ me negaturus es. Et apparet qđ trina
 illa negatio ante p̄mū cepta. ante scđm ū gallicantū sit p̄acta.
 nec int̄ ē quantas morarū int̄ uallis enuntiata sit trina uoce.
 quā comēi' totā primū ante gallicantū tanta formidine pos
 fideret. ut poss. & dñm n̄ solū semel. sed iterū & iterū int̄ roga
 tus negare. **A**tt illi p̄ & rus. Etia si oportuerit me mori tecū. ut
 Valda ē ut mors dilectio. Per amorē int̄is n̄ timuer̄ dam nū
 mortis. sed uana fuit p̄suptio humana sine p̄tectione diuina. licet
 illud psalmographi. Nisi dñs custodierit ciuitatē. ut. **T**unc uent
 ibs cū illis in uilla que d̄r̄ gethsamani. Huc sonitus n̄ ē carriū.
 qđ ih̄m lucas in monte oliuarū. ioh̄ in hortū egressū p̄hibet. Monstrat
 enī usq; hodie locus gethsamani. ad radices montis oliuū. Vbi intellegim'
 illū fuisse hortū deq; ioh̄ narnū. neq; ecclā desup̄ edificata est. Cū
 in monte erat dñs q̄si tacite nos amonē p̄ celestib; tam bonis supplicare
 oēbere. At cū in ualle ont. & hoc in ualle pinguitū siue pinguedinis
 qđ gethsamani sonat. ipsius atq; insinuat nob̄ humilitatē sep̄ in omni
 onib; & int̄ng pinguedinē dilectionis eē seruanda. Alii ad p̄pin
 quant mortu dñs orāū in ualle pinguedinis. apte insinuans. qđ a p̄ual
 le humilitatis & pinguedine caritatis. p̄ nobis mortē subit.
Et d̄x̄ ih̄s discipulis suis. Sed & hic. ut. In domo qđ pascha manducabant
 iussit paulis p̄ expectare discipulos releuātē. ostendens qđ ei' solus
 oratio. n̄m omniū ē redēptio. **E**t assūpto p̄ & duob; filis
 zebeda contristari cepit & mestus eē. Contristari coepit ut uerita
 tē ad sūpti p̄baret hominib;. Vere qđ de cristatus sit. sed ne passio in
 animo illius dominaret. p̄ passionē coepit contristari. Aliud enī ē
 contristari. & aliud incipere contristari. Contristabat̄ n̄ timore patien
 di. sed p̄ infelicissimū iudā & scandalū omniū apostolorū.

& reiectionē ppli iudeorū. & euersionē miserae hierusalem.

Iunc ait illis. Tristis ē anima mea usq; ad mortē. Non p̄tē mortem
tristis ē. dñs. q̄a cōditio corporalis affectus n̄ formido mortis of
fendit. Nā q̄ corpus suscepit om̄a debuit subire quę corporis s̄.
vtesurirē. sturē. Angeret. contristaret. diuinitas p̄hos mutari
affectus nescit. **S**ustinēte hic & uigilate meū. Non a somno p̄hibē
cui tēpus n̄ent imminentē discrimine. sed a somno infidelitatis sue
& corpore m̄tis. Sciebat enī iniquante diabolo fidē eorū ē sopiendā
parē secū uigilantiā impent. quib; eadem passio imminerē.

Et p̄gressus pusillū. usq; transeat a me calix iste. Ruit in faciē ut humili
tate m̄tis habitu carnis ostendat. & postulat. ut si possibile sit transeat
a beo calice n̄ timore patiendi. sed misera prioris populi. ne ab illis bibat
calicē p̄pinatū. Vnde signant n̄ dicit transeat a me calix. sed calix iste.
hoc ē p̄pti iudeorū qui excusationē ignorantie habere n̄ potest.
si me occiderit. habens legē & p̄ph̄as q̄ me cotidie uaticinantur.

Verūtamē n̄ sic ego uolo. sed sic tu. Non inq̄t fiat hoc q̄d humano affectu
loquor. sed p̄tē q̄d ad iras tua uoluntate descendi. **E**t uoxit ad discipulos suos. etc.

P & rū singillatū infra ceteros increpat. q̄a p̄ ceteris nūquā se scanda
lizaturū fuerat gloriatus. q̄d n̄c tristitia magnitudine somnum
potuissē extergere. **V**igilate & orate ut n̄ int̄ uobis inceptationē.

Hoc ē n̄ceptatio uos ultima super ceteros & in t̄m̄ suos casus teneat.

Sp̄s q̄dē p̄mptus ē. caro aū infirma. Duas in se ostendit uoluntates. hu
manā uidelicet quę ē carnis. & diuinā quę ē dicitis. Formidare q̄q̄
in passione humanę ē fragilitatis. suscipere aū dispensationē passio
nis diuinę ē. uoluntatis & uirtutis. Alit̄ adeos hic sermo cūuersus ē.
q̄ se sp̄pondemur nūquā negaturos. Illorū enī sp̄s p̄mptus. sed caro
enī infirma. quia nondum intuemur uirtutē ex alto.

Iterū secundo abiit. vsq. fiat uoluntas tua. Secundo orat ut si in uene
 alit saluari n̄ potest. n̄ si aruerit cucurbita. fiat uoluntas patris
 que n̄ ē cōtraria filii uoluntati. Dicente ipso p̄phēta. ut facerē uo
 luntatē tuā d̄s m̄s uolui. **E**t uenit uerū. i. r̄t. Solus orat d̄s p̄ om̄ib.
 sic & solus pat̄ p̄ uniuersis. languescerant autē & opprimebant̄ oculi
 aptoꝝ negatione uana. **E**t relictis illis uerū abiit. i. r̄t. Sic tēptatio
 cupiditatis trina. ita tēptatio mortis trina ē. Cupiditati que ē
 incuriositate opponit̄ timor̄ mōtis. Sic enī in illa cognoscendarū
 rerū ē auiditas. ita in ista m̄d̄s amittende talis nouitas. Cupiditati
 ū honorū t̄ laudis opponit̄ timor̄ ignominie & cū meliarū. Cupidi
 tati autē uoluptatis opponit̄ timor̄ doloris. Non absurde ergo intellegit̄.
 p̄ trina tēptationē passionis ter d̄m̄ orasse ut transiret calix.
 sed ita ut potius impleret̄ uoluntas patris. **T**unc uenit ad discipulos suos.
 vsq. ecce ad p̄p̄inquabit̄ q̄ me tradet̄. Intellegit̄ p̄ illud. qd̄ eis dictū ē.
 Dormite & req̄escite. ad siluisse d̄s aliquantū. ut hoc fieret̄ qd̄ p̄m̄s orat.
 & tē intulisse. **E**cce ad p̄p̄inquabit̄ hora. ideo p̄ illa uerba
 sc̄dm̄ marcū positū ē. sufficit. i. qd̄ requie uistis iam. qd̄ autē
 ad eos reuertens dormientesq. reperiens primū obiurgat. Secundo
 filii. t̄tio q̄escere iubet. Ratio ista ē. Ad primū p̄ resurrectionē
 disp̄sos & diffidentes & trepidos rep̄hendit. Secundo misso sp̄u para
 d̄o ḡnuatos ad cōtinuandā euangelii libertatē oculos uisitauit. Tercio ū
 i. claritatis sue reditu securitati eos & quilibet̄ restituit. **A**d huc ipso
 loquente. ecce iudas. vsq. Missi a principib. sacerdotū & seniorib. p̄pti.
 Concordat factū iudae cū mutatione m̄t̄ sei. q̄ relictis armis uitalib.
 p̄git̄ c̄tra magistrū cū fustib. ad auctore uitę accessit cū medita
 tione moris. **Q**ui autē tradidit eū dedit̄ eis signū dicens. i. r̄t.
Putabat miser signa que saluatōrē uiderat faciente. n̄ marestate

diuina. sed magicis artibus, facta. & q̄ eū forte audierat in monte
transfiguratiū. timebat ne simili transformatione laberetur de
manib. m̄strorū. dat ergo signū. vt sciant ipsū eē quē osculo
demonstraret. **A**ue rabbi & osculatus ē eū. Suscipit autē dñs osculū
traditoris. n̄ qd̄ simulare nos docet. sed ne p̄ ditionē fugere iudeat.
simul & illud dauidicū cōplens. cū his q̄ odērunt pacē eū pacificus.
Amice ad qd̄ uenisti. Verbū am̄ci kata ANTIPHATIC ē intellegendū.
t̄ certe iuxta illud qd̄ sup̄ legim'. Amice quomodo huc intrasti.
Et ecce un' ex his q̄ erant cū ih̄u extendens manū. ir̄t. Hoc utiq. p̄brus
eodē m̄tis ardore q̄ cetera fec̄. sciebat enī q̄ modo sinees puniendo
sacrilegos mercedē iustis & sacerdoti pennis acceperat. Iuxta
allegoriā ū seruus ille. seruus ē p̄p̄t̄ iudeorū principib. iudeorū
indebito mancipatus ob seq̄o. q̄a in dñi passione dextrā auriculā.
i. spirituale legis intellegentiā p̄didit. sinistra tam̄. hoc ē utilitate
litterarū cōtentus que uidelicet̄ auris p̄lri gladio decidit. n̄ qd̄ ille
sensū intellegendi audientib. tollat. sed diuino ablatū
iudicio negligentib. pandat. Verū eadē dextera auris
scdm̄ lucā in his q̄ ex eodē populo credere maluer̄ diuinæ
dignatione p̄lrius pristino ē restituta officio. Alia auris p̄ dño
amputata & ad dño curata. siḡ auditū ablata uel iustate renouatū.
vt sit in nouitate sp̄s. & n̄ in uel iustate litterarū. qd̄ cui p̄statū fuerit
a xp̄o. p̄stabit & regnare cū xp̄o. qd̄ sonat nom̄ serui malchus.
q̄ rex siue regnaturus in p̄t̄at. **T**unc ait illi ih̄s c̄uer̄te gladiū tuū ir̄t
i. cesset̄ uindicta. remissio largiat̄. **O**m̄s enī q̄ acceperint gladiū ir̄t
i. ipso peccato in ayn̄a moriunt̄. q̄ sem̄ & ipso in p̄senti uice talionis
ulcisci desiderant. **A**n putas qd̄ n̄ possū rogare pat̄rē meū. ir̄t.
Ac s̄idicat. Non indigeo. x̄i. ap̄toꝝ auxilio. & iā si om̄s me defenderent.

q̄ possū habere. xii. legiones angelici exercitus. Alit̄ aū hie nu-
merus omne gen' hominū sig' cū romano imperio. Hi sunt
angeli dī q̄ a dī exereuer' iudiciū. quando p' suā resurrectio-
nē anno. xlii. missi ad nō sceleratā urbē perdidērunt.

In illo tēpore. dixit ih̄s turbis. & r̄t. stultū ē inq̄t cū gladius utro
offerentē querere. & innocē q̄si latitantē p' proditorē in-
uestigare. q̄ cotidie in tēplo docet. sed ideo in tenebris aduer-
sū me ī gregamini. q̄ a potestas ur̄a in tenebris ē. **H**oc aū totū
factū ē. r̄t. Scripturā ergo p'ph̄arū. ^{sum} foderū man' meas. r̄t.

Tunc discipuli relicto eo fugerū. Mystice sic p̄crus q̄ culpā nega-
tionis lacrimis abluit. & cōfessione donz̄ci amoris funditus
extirpauit. recuperationē eorū ostendit. q̄ in martyrio labunt'.
Ita dē discipuli q̄ articulū cōphensionis fugiendo p̄ueniant.
docent eos q̄ se min' idoneos ad toleranda supplicia senti-
unt. q̄b. tutius ē multo p̄fidia latebrarū p̄tere. quā se dis-
crimini certaminū exponere. **P**̄crus aū sequebat' alonge. r̄t.

Mimulus ē. & tam uenerandus q̄ dñm n̄ reliquit & iā cū time-
rē. q̄ dñm timē. nature ē. q̄d seq̄t' deuotionis. q̄d negat
obreptionis. q̄d p̄ntē fidei. Mystice q̄d ad passionē eundē
dñm alonge seq̄t' p̄crus. significabat eccliam secuturā q̄dem.
hoc ē imitaturā dñi passiones. sed longe different'. ecclia enī
p̄se patit'. At ille p̄ ecclia. **E**t ingressus intro. r̄t. Quomodo
p̄crus ingredi possit. ioh̄ manifestat. tamore magistri. t hu-
mana curiositate. scire cupiens q̄d iudicaret de dño pon-
tifice. utrū eū neci addiceret. an flagellis cēsū dimitteret.

Prinicipes aū sacerdotū. vsq. cū multi falsi testes accessissent.
Bene aū cūent nom̄ pontificis. actionis suae strenuitate.

Intpretat' enim taiphaz inuestigator. t sagax. siue uomens ore.
Sagax enim fuit ad explenda doli sui neqtia. sed impudens ad pfe
rendu mdatu. Et impla e scriptura. Scrutatus e in iqtatem
o efecer' scrutates scrutatio. Sagitte paruuloz facte sunt plage eoru.
Nouissime au uener' duo falsi testes. i. r. t. falsos testes ee caluniat'.
siue qd neode sensu n intellexer' q dicta s. & paucis additis t muta
tis qsi iusta caluniam faciunt. Comutant & auunt. Ego dissoluam
teplu hoc manu factu. Et saluator r. uos inqt soluite. non ego.
qa inlicitu e ut ipsi nob inferam' morte. Deinde uertunt. Et post
tridu u aliud n manu factu edificabo. ut pprie da eplo iudaico
dixisse uideat'. Dns au ut ostenderet animal uiuu & spiritus teplu
dixerat. Et ego in triduo suscitabo illud. Aliud e edificare. aliud suscitare.
Et surgens princeps sacerdotu. i. r. t. In pceptis & impatientis n inuen
ens calumiae locu excutit de solio pontifice. ut in sania mris motu
corporis demonstrat'. **E**t princeps sacerdotu ait illi. Adiuro te
pdm uiuu. & r. t. In adiurando arguit e de p nare tacente. qd a confi
tenti credere noluit. **D**ic illi ihs. Tu dixisti. Simili sententia ad
uersus pilatu usus e. ut ppria sententia e demnant'. Marcus posuit.
Ego su. ut ostenderet tam ualere qd ei die ihs. Tu dixisti quantum si
diceret ego su. **V**eritatem dico uob. usq. ueniente in nubib. celi. la
in p p d u a felicitate regnaturu pbaueritis eu. & uenturu cu maesta
te. ut iudicet in eqtate. que modo in infirmitate positu. iniuste iudicatis.
Tunc princeps sacerdotu scidit uestimenta sua. usq. qd uob uidet'. Con
suetudinis iudaeice e. cu aliqd blasphemis. & qsi ctra dm audie
runt scindere uestimenta sua qd paulu & barnaban fecisse legim'.
Mystice u in passione dni scidit ipse pontifex uestimenta sua. ut
ostendat iudeos p scelerib. ipsoru pontificu. sacerdotale g'tan

p̄didisse. & uacuā sedē habere pontifices. Quid ū tunica dñi nec
 ab ipsis q̄ eū crucifixerunt multib. sc̄di poterit. siḡ. q̄t soliditas
 sc̄e & uniuersalis ec̄te quā uestis sui redēptoris solē appellari.
 nūquā ualeat ullo pacto p̄turbationis disrūpi. **A**li autē pabnas
 infaciē ei dederunt. **17.** Qui tē audis cesus ē. nē & iā falsorum
 xp̄ianorū blasphemus cedit. colaphis ū cedit ab his q̄ ei honores
 suos p̄ferunt. Sp̄ uer̄ infaciē ei. Illi q̄ ei p̄sentie gr̄tia respuunt.
Palmas infaciē ei dant. q̄ p̄fidia c̄cati eū n̄ uenisse adfirmant itaq̄
 p̄sentia ei extermīnantes & repellentes. Error hereticorū de xp̄o
 orib. generib. t̄minat. Aut enī de diuinitate. aut de humanitate.
 aut de utroq̄ fallunt. **P**etrus ū sedebat foris in atrio. Non ad
 pinquabat ih̄u ne m̄stris aliqua suspitio nasceret. **E**t accessit
 una ancilla ad eū dicens. Ecce cū ih̄u galileo eras. Prima itaq̄ mulier
 p̄dit eū. ut dīa iste sexus peccasse in necē dñi uideret. & p̄ passionē
 dñi rediret. Vnde resurrectionis accēpit prima mysteriū. ut
 uicere p̄ uariationis aboleret errorē. **E**xiit autē illo ianuā.
 Exiit ergo p̄ p̄mā negotiationē ante atriū. & mox gallus cantauit.
 q̄t mar̄cō cōmēmorat. q̄ reuerso iterū in atriū. fit quod sequitur.
Vidit eū alia ancilla. **18.** Ad uob. hic c̄pellatus ē ancilla felice
 quā cōmēmorat mat̄h & mar̄cō & ab alio quē cōmēmorat lucas. Post
 primā igit̄ negationē rediens in atriū. stabat iuxta iohannē
 & facū. Itanī aduerit eū ancilla. cū resurgeret ut exiret. Et
 dixit his q̄ adignē adierat in atrio. Et hic erat cū ih̄u nato. **19.**
 Ille autē q̄ foris exierat hoc audito rediens iunxit illis c̄tra n̄tētib.
 q̄t n̄ nouisset hominē. **S**ed p̄ pusillū accesserunt q̄ stabant. **20.**
 Mat̄h & mar̄cō plurali num̄ enuntiant eos q̄ cū p̄tro agebant. Luc̄
 ū & ioh̄ singulari. Intellegendū ē q̄t aut pluralē numerū illi

psingulari usitata locutione posuerunt. Aut quod unum maxime tamquam
sciens. & qui cum viderent adfirmabat. Ceteri autem secuti eius fide Petrum
simul arguebant. **N**am & loquelatua manifestum te facit. Non quod
alia lingua loquerentur galilei. sed quod una quaeque provincia & regio suas
habendo proprietates vernaculum loquendi sonum uti non possit.
Et continuo gallus cantauit. Ad enim Petrus ante primum gallicantum negauit.
illos signum quod christum ante resurrectionem dominum esse non putauerunt. ei morte
turbati sunt. Ad uero bis ante secundum gallicantum negauit. illos significasse cre
dendus est. quod nec in illo et secundum hominem. et secundum dominum errant. in utraque sub
stantia. & ideo ueritatem negant. Primum enim gallicantus. capitis est resur
rectio. hoc est ipsius domini. Secundus autem ipsius secundum in corpore uniuerse
ecte. Momentum autem gallus aliquem doctorum signum. si per statum temporum uis in
tellegere mortuum causarum. **E**t recordatus est Petrus uerbi domini. & ait.
In alio euangelista legimus. respexit dominus Petrum. Mihi uidetur illa respectio
diuinitus facta ut ei ueniret in mentem. quotiens iam negasset. & quod dominus
predicasset. Atque misericordiam domino respiciendo penitens eum & salubriter
fletus. sic cotidie dicimus in aliquo periculo et labore positi. Domine respice
in me & miserere mei. **E**t egressus Petrus. fleu amare. In greditur foras
ut unquam in cilio secundum pauidam negationis sordes liberis flibus
abluat. sic cotidie cum penitentibus apud maiorum consilio segregari.
Et uinctum adduxerunt eum. & ait. Iohannes declarat quod mox comprehensum nocte li
gauerunt. & sic adduxerunt eum ad annam primum & sic ad caiphan. deinde
ad pilatum. nec non & ad herodem. ut utique domino in luderet. Habebant enim
hunc morem utque adiudicassent morti. ligatum ^{iudicium} duci tradiderunt.
Tunc uidens iudas qui tradidit eum. Quid ad nos inquit peritum & acceptum
peritum. Tu illud probaueris. tu fac inde quod uolueris. Nihil quidem
nefando peccatori profuit egisse penitentiam. per quam seclus corrigere

X

si qua
quod
ad sumit
iuda
quod
addider
ger in
p
cui
per
ins
Tunc
inhier
quam
sa
ei
ru
In
ce
fuit
hier
alud
sequens
de
ne
der
le

n̄ potuit. Si quando sic fr̄ peccat infrem̄ uicē dare ualeat
 qđ peccauit. potest ei dimitti. si autē p̄manent opera frustra
 uoce dēsumit̄ penitentia. hoc ē qđ in psalmo de eodē infeli
 cissimo iuda d̄r. Et oneros ei fiat in peccatū. ut n̄ solū em̄ dare
 n̄ quuerit p̄ ditionis nefas. sed ad prius scelus & iā p̄ priu homicidi
 crim̄ addiderit. **C**onsilio autē inico. emerit̄ ex illis agrū figuli. int̄.
 Ager in t̄p̄tante dno. mundus uocat̄. Figulus ū n̄r̄ xps̄ ē. q̄ nos
 p̄ m̄tus delimo t̄rē creatū. h̄erūq. p̄ corpus t̄renū recreauit.
 cui sanguis p̄tū in peregrinorū d̄tū ē sepultura. q̄a nos q̄
 peregrini om̄i a lege & p̄ph̄tis parua eorū studia suscipim̄. praua
 in salutē & req̄ō in p̄tuo sanguinis ad eternam possidēmus.
Tunc implētū ē qđ dictū ē p̄ hieremiā. & r̄t. Hoc testimonium
 in hieremiā n̄ inuenit̄. In zacharia ū inuenit̄ quaedā similitudo.
 & quamquā sensus n̄ multū discrep̄t. tam̄ ordo & uerba diuer
 sa s̄. Est ap̄ hieremiā qđ emerit̄ agrū a filio fr̄s sui & dedit
 ei argentū. Non qđ de sub hoc nomine p̄tū. q̄ postū ē apud zacha
 riā. xxx. argenteis. Verū tam̄ agri emptio n̄ ē ap̄ zachariam.
 Et indubitan̄ accipere debem̄. quæcūq. p̄ eos sp̄s s̄c̄i d̄r. singula
 eē om̄iū. & om̄ia singulorū. Cū igit̄ & quæ dicta s̄ p̄ hieremiā
 tā sit zacharie quā hieremiæ. Et quæ dicta s̄ p̄ zachariā tam
 sit hieremiæ quā zacharie. quid opus erat uicē dare & math
 cū aliud p̄ alio sibi nom̄ occurrente a se scriptū legisset. Ac non
 potius sequens auctoritate sp̄s s̄c̄i a quo m̄te sua regi plus nob̄
 ille utiq. sentiebat. **H**is autē st̄t̄ ante p̄fide. int̄. Hunc locū
 de accusationib. eorū manifestius lucas explanat. Et arguuntur.
 iudei impudēt̄. qđ accusantes saluatōrē. ne falso qđ dē aliqđ ueri
 simile qđ ei obicere possint inueniunt. Et ideo sic marcus d̄r.

Conuenientia eorū testimonia n̄ erant. **D**icit ei ih̄s. Tu dicis.
Sic ipse sermonē suū tēperat. ut d̄uerū dicat. & sermo ei' calū
niæ n̄ pateat. **T**unc illi dicit pilatus. Non audis quanta aduersū
te dicunt. **I**rt. Aethnicus q̄dē ē. q̄ cōdēpnat ih̄m. sed causa
refert in populi iudeorū. Vide in quantis te accusant. Ih̄s autē
nihil respondere uoluit. ne crim̄ diluens dimitteret a p̄siede.
& crucis ualitas differretur. **P**er diē autē sollēnē. vsq. unū
unū uinctū quē uoluissent. Hanc itaq. habebat cōsuetudinē.
q̄a p̄talia aliens genti placere gaudebat. **H**abebat autē tē uinctū
insignē. **I**rt. Barrabā filiū magistrī eorū. Luc̄ p̄p̄ seditionē factā
in ciuitate & homicidiū. missū refert in carcerē. A quo quis uincit.
ei' filius appellat. **S**edente autē illo p̄ tribunali. **I**rt. In muliere autē
species plebis gentiliū ē. que iā fidelis eū cū quo cōuersabatur
incredulū populū ad xp̄i fidē aduocat. Quæ q̄a ipsa multū
sit passā p̄ xp̄o in eandē gloriā futura. illū cū q̄ cōuersabatur
insinuat. Hac enī uice n̄ ante se intellexit diabolus p̄ xp̄i mortē
nudandū. & spolia humani generis. siue in mundo. siue apud tar
taros amissurū. & ideo satagebat p̄ mulierē. p̄ quā spolia mortis
inuaserat. xp̄m eripere dē manib. iudeorū. ne p̄ illius mortē
ipse amitteret mortis imperiū. Porro tribunal. sedes ē iudicū.
Soliū regū. cathedra doctorū. **A**t illi dixer̄. Barrabban.
Haerēt usq. hodie iudeis sua p̄tatio. q̄ p̄ saluatore m̄i sectorem.
p̄ datore uitę eleger̄ adēptorē & hacten' eā quā uendidere.
siue animæ. seu corporis libertatem recipere non meruerunt.
Dicunt om̄s. crucifigat. Quanta p̄ fidorū crudelitas. que inno
centē occidere pessimo ut sibi uidebat' mortis genere desiderat.
scil ad n̄o electa erat. Ipsa enī crucē habiturus erat signū.

...p̄ diabolo sup̄posito
...p̄ pilatus. vsq.
...p̄ ph̄sici. La
...manū ei'. gentili
...clamauer̄. cruci fige
...anguine iustitū'.
...n̄ d̄pnat oblatū. sed
...cruci figendus ē. Nos
...uos sanguinē fundit
...rū si p̄uē iudei habet
...missi diabolus. Qu
...sus. & in ebrariū fuer
...filius patris & filius mag
...gere. quē illi q̄b. d̄r.
...p̄ lacrim. Ih̄m autē
...gellū p̄ m̄tib. trad
...iudei mortē illius fr
...q̄ os malleatoris inq̄
...uerse t̄ne. p̄ quē d̄n
...elatos suos uanis
...m̄tib. p̄ fides. vsq.
...in nob' q̄ crechm' sa
...quā mare purpurā no
...sio co simillima. op
...quā passio q̄b. obiect
...ut unquam. Siue sus
...em dignatus ē oster

l'psā diabolo superato tāquā tropeū in frontib' fidelū positurus.
 V idens autē pilatus. vsq; vos uideritis. Pilatus accepit aquam.
 iuxta illud pph&icū. Lauabo int' nocentes man' meas: ut in laua
 ero manū ei'. gentiliū opera purgarent'. Et ab impietate iudeoz
 q' clamauerū. cruci fige eū. nos alienos faceret'. Innocens ego sū
 a sanguine iusti hui'. iudex q' cogit' cōtra dnm ferre sententiā.
 n̄ dāpnat oblatū. sed arguit offerentes. iustu eē p̄nuntians q'
 crucifigendus ē. Vos inqt uideritis. Ego misit sū legū unarū.
 uos sanguinē funditis. **T**unc dimisit illis barabbā. Non mi
 rū si pacē iudei habere nequeunt. q' b' ē auctor seditionis di
 missus. diabolus. Qui iā olī patria lucis ob culpā. supbia pul
 sus. & in tēbrarū fuerat carcerē missus. Quia ū barabbas
 filius patris & filius magistrorū int' p̄tat'. Potest antixpi typū
 gerere. quē illi q' b' dr. vos ex patre diabolo estis. uero dī filio
 s' p̄latum. **I**hm xū flagellatū. int'. Primitus ipse pilatus fla
 gellatū. p' mltib' tradidit in ludendū. ut satiani p̄p̄nis & obp̄brusei
 iudei mortē illius fratre ultra desisterent. Mystice autē pilatus
 q' os malleatoris int'p. sign' diabolū. q' scdm pph&ā malleus ē un
 uerse t̄ne. p' quē dñs uascula sua in mysteriū usū formanda p̄cutit.
 cū electos suos uariis tēptationib' probare p̄mittit.

Tunc mltos p̄fidis. vsq; haue rex iudeorū. Mltos qd' cūq; fecerū
 tam nob' q' crechm' sacra m̄ta tribuebant. In clamide cocinea.
 quā mare purpurā nominat. eo qd' quaedā purpura sit rubra.
 & iocōo simillima. opera gentiū cruenta sustentat. siue ei' carnē
 quā passioz obiect' insinuat. In uorona spinea. maledictū sol
 uit atq; uū. Siue susceptionē nr̄orū peccatorū. p' qua mortalis
 fieri dignatus ē ostendit. In calamo uenenata occidit animalia.

siue calamū tenebat in manu. ut sacrilegiū scriberet iudeorum.
Potest in utroq. dñi habitu inimicorū qdē senectia p̄broso. sed
ipsius dñi electione gloriosissimo. Omnis electorū ei' multitudo q'
ei' martyres uenerandos & ceterā fidelū plebē distingit ap̄tissime
designari. Alba & enī ueste sc̄dm lucā induit. cū munda iustorū
ēfessione circūdat. Purpura siue corco uestit. cū triumpho memo
riosorū martyrum gloriat. **E**t ex p̄uenes in eū. i. r̄t. Hæc faciunt
usq. hodie pagani & heretici. Milites utiq. diaboli. q̄si harundine
caput xp̄i ferunt. q' diuinitati illius c̄radicentes errorē suū con
firmare auctoritate sacrę scripture conant. pharundine enī sol &
scriptura c̄fici. Spuunt in facie ei' q' ei' p̄sentia gratiæ uerb' exoran
dis ex interna c̄tē m̄tis insana. c̄ceptis respiciunt. & ih̄m xp̄m incar
ne uenisse denegant. **E**t p̄ quā inluser. ei. i. r̄t. Quando flagellat
ih̄s & esputat & inridet. n̄ habet p̄pria uestimta. sed ea que p̄ pec
cata n̄ra sūp̄sente. Cū autē crucifigeret & inlusionis atq. inrisionis
pompa p̄terierit. tē pristinas uestes recipit. & p̄p̄ū adsumit ornātū.
Ex euntē autē inuener. hominē cyreneū. & r̄t. Primitus sc̄dm ioh̄ por
tabat ipse. p̄ imposita ē simoni. q' oboediens in t̄p. uerenti de ciui
tate libi cyrenę. que heres in t̄p. Quia n̄m xp̄e p̄ nob' passus.
p̄ bonis exēplū fidelib. ut sequant' uestigia ei'. Est simon de pago
egrediens cruce portat p̄ ih̄m. cū populū nationū paganis ritib.
derelictis. uestigia dom̄icę passionis oboediētē amplectitur.
Et uener. in loco cū q' d̄r̄ ḡlgotha. & r̄t. Golgotha n̄aq. sirū nom̄ ē. &
in t̄p caluarie. Est autē ipse locus in helia tē extra urbē ad septē tri
nale plagā montis s̄iōs. Et caluarie n̄ob caluitiū primi hominis.
quē ibi q̄dā errantes sepultū frustra suspiciunt. sed ob decollationē
reorū atq. d̄p̄natorū d̄r̄. Ex p̄t ea ibi crucifixus ē d̄s. ut ubi

prius area dāpnatorū erat. ibi erigēron̄ uocilla martyri.
 Moralē q̄q̄ crucis figurā describit ap̄t̄. ubi ait. Incarnate radicati
 & fundati. & ut possit̄ cōprehendere cū om̄ib, sc̄is. i. r̄t.
E tuler̄ ei uinū bibere. i. r̄t. Amara uis. uinū fec̄ amarū. qd̄ p̄pi
 nant dño ihū ut impleat̄ qd̄ scriptū ē. Deder̄ in cibū meū fel.
 & insiti mea potauer̄ me aḡlo. Ad aū dr̄. q̄ū gustass̄ noluit
 bibere. hoc indicat qd̄ gustauerit qd̄ de p̄nob̄ mortis amaritudinē.
 sed t̄tia die resurrexit. Marē ū qd̄ gustass̄ tacuit. qd̄ bibere
 noluit aperuit dicendo. n̄ accepta. Ad marē ait. myrratū uinū.
 fel posuit p̄ amaritudinē. Et myrratū uinū amarissimū ē. q̄amqua
 fieri possit. ut & felle & myrra uinū amarissimū redderent.

Postquā aū crucifixer̄ eū. diuiser̄ uestim̄ta ei sorte mittentes.
 loth̄ aū distinctius explicat. quē ad modū hoc gestū sit. Quadrip̄ta
 aū uestis un̄. q̄dr̄ip̄ta ei figurā eētā. Toto scilicet. iiii. trarū
 partib, orbe diffusa. & om̄ib, eisdē partib, cōcordit̄ distributa.
 Tunca ū illa sortita omnium partium. siḡ unitatē. que q̄a uirtutis : *re q̄ 10h̄ de*
 uniuersa carnet̄. que sup̄ en̄m̄tionē habet uia. & sup̄ om̄ia p̄cepta ē
 merito uestis q̄ significat̄ desup̄ c̄c̄ca p̄hibet̄. qd̄ in sorte q̄
 n̄ p̄sonat̄ meritis. sed occulto dī iudicio c̄cedit̄. nisi gr̄a dī cōmen
 data ē. q̄ in uirtute ad om̄s p̄uegit. **E**t selenes seruabant eum.
 Diligentia militū & sacerdotū nob̄ p̄fic̄. ut maior & ap̄rior uirtus
 resurgens appareat. **E**t imposuer̄ sup̄ caput ei. i. r̄t. Pulchrē
 titulus q̄ xp̄m regē testet̄. n̄ infra. sed sup̄ cruce p̄ont̄. Quū licet
 in cruce p̄nob̄ hominis infirmitate uolebat. sup̄ cruce tam̄ regis
 maiestate fulgebat. q̄ ap̄te & iā q̄a rex. simul & sacerdos ē. cū om̄ia
 patris sue carnis hostia matiare crucis offerret. regis q̄q̄ q̄ p̄ditus
 om̄i titulo dignitatē p̄uidit. ut cunctis legere. hoc ē audire

& credere uolentib, innotescat. q̄a suū p̄ cruce n̄ p̄diderit.
sed c̄firmare potius & corroboraū imperiū. Quantū ū ad
litterā. hae tres lingue ibi p̄ ceteris eminebant. Hebraea pp̄
iudgos in lege gloriantes. Graeca pp̄ gentiū sapientes. Latina pp̄
romanos iā tē pene omnib, gentib, imperantes. Velint nolint ergo
iudei ōne mundi rēgnū om̄is mundana sapientia. om̄a diuinae
legis sacram̄ta testant̄. q̄a ih̄s rex iudeorū ē. Hoc ē imperator
credentiū & c̄fuentiū d̄s. **T**unc crucifixi s̄ cū eo duo latrones. **It̄.**
Latrones q̄ cū d̄no s̄. hinc inde crucifixi. significant eos q̄ sub si
de & c̄fessione xp̄i. t̄ agone martyri t̄ quolib& c̄tinente
arrioris instituta subeunt. sed q̄cūq, hae p̄acterna solū celestiq,
gloria ger̄. hi p̄fecto dexteri latronis merito ac fide designant̄.
Atqui siue humane laudis intuitu seu q̄lib& m̄n̄ digna intentio
ne mundo abrenuntiant n̄ in merito blasphematoris m̄te
imitant̄ & actus. **S**imilit̄ & p̄ncipes sacerdotū. vsq, se ipsū
n̄ potē saluū facere. Itaq, eos hae c̄fidentes. p̄p̄ac̄denat sententia
q̄ enī alios saluos fec̄. utiq, se ipsū si uell& saluare poterit.
Sirex isrl̄ ē. vsq, c̄fidit indo. Fraudulenta p̄missio. Surrex̄ ergo.
& iā si de cruce descenderit. similit̄ n̄ creditis. **It̄.** d̄ ipsū & latrones. **It̄.**
Hoc q̄a sc̄dm̄ lucā. un' fec̄. At̄ ū digna inuectione redarguit.
& d̄nm̄ fidei supplicatione p̄cat̄. potuit usitato locutionis
modo p̄ptur̄ num̄ significari. vsq, bodie hae geri inecta uident̄.
cū mundanis tacti afflictionib, ueri simul ac falsi fuerint
xp̄iani. Illi q̄ de q̄ ficta m̄te dom̄ice passionis sacram̄ta gestant.
ad p̄sentis uitae gaudia cupiunt liberari a b̄n̄o. At q̄ simplici
intentione cū ap̄to gloriant̄ in cruce d̄ni nr̄i. Ita potius ap̄sen
tib, erūns optant̄ erui. ut sp̄m̄ suū in m̄n̄ sui cōdant auctoris.

Potest in duob. latronib. utiq. populus designari. q. utiq. blasphemari.
 quando in morte omni parte e senserunt. sedate magnitudine signoz.
 eertus est penitentia. & usq. hodie iudeos increpat blasphemantes.
A sexta au. hora tenebre facte s. & r. t. Ad u. mare recapitulando hora sei.
 licet exprimit. q. maxime iudei clamauerunt. ut dñs crucifigeret.
 Ad ergo maxime uideri fecisse nolebant. hoc eos hora tua fecisse
 ostendit. Verissime indicans magis fuisse dñi necatrice lingua iudeoz.
 qua militu. man. q. eu. hora sexta crucifixerunt. Rationis sig. immo diu.
 ne p. d. a. s. o. r. d. o. p. o. s. c. e. b. a. t. ut eode. t. e. p. o. r. i. s. a. r. t. i. c. u. l. o. q. o. l. i. a. d. e. p. u. a. r. i.
 cari obclausent ianuam paradisi. ne latroni dñs penitenti ianuam para.
 dis. reseruet. Et qua hora prim. ada. peccando morte huic mundo in.
 uenit. eade. secundus ada. morte moriendo destruet.

Et circa hora nona. usq. ut q. d. dereliquisti me. Quoru. suscepit natura.
 eoru. deplora. miseria. Ipsa eni. natura qua. ille suscepit pp. peccatu.
 derelicta fuenit a. patre. n. filius q. un. cu. patre e. Ostenditq. quanti.
 flere debeant q. peccant. quando sic fleunt q. nuqua. peccau. Et osten.
 dit qua. patientes & sperantes in. flagella. debent ee. q. peccatores sunt.
 quando ille ad immortalitate. non nisi p. morte. transit.

Quidam au. illic stantes. i. r. t. Quos puto milites romanos fuisse n. in.
 tellegentes sermo. nis. ebrei. pp. d. a. t. e. Sin au. iudeos q. hoc dice.
 re intellegere uolueris. & hoc more solito faciunt. ut dñm in.
 becillitate infament. qui alienum auxilium de. p. e. & u. r.

Et continuo currens un. ex eis. i. r. t. Postqua. o. m. a. p. f. e. c. e. r. u. t. dabant q. d.
 erant. Iudei q. q. ipsi erant acclu. degenerantes a. uino. p. p. h. e. a. r. u.
 & patriarcharu. in qua. depleno uase. de. m. i. q. t. a. t. e. m. u. n. d. i. h. u. i. u. s.
 impl. e. i. c. o. r. h. a. b. e. n. t. e. s. u. e. l. i. t. s. p. o. n. g. i. a. c. a. u. e. r. n. o. s. i. s. q. u. o. d. a. m. o. d. o.
 atq. tortuosiss. latibulis fraudulentu. Hy. s. o. p. u. c. u. i. e. r. e. u. p. o. s. u. e. r. u. n. t.

spongia. quō herba ē humilis & pectus purgat. ipsius xpī humilita-
tē ē gruēt accipim'. Quā circū deder'. & se circū uenisse putauer'.
Vnde ē illud in psalmo. Asperges me hyssopo. & mundabor. Per harun-
dine u' cui inposita ē spongia. scriptura significat. q̄ implebat hoc facto.
| hī aū iterū clamans uoce magna. emisit spm̄. Postquā accepto ac dō
dix. ē sumatū ē. Hanc magnā uocē protulit. Inq̄. q̄d dixerit. lucas
apte designat. Pat in man' tuas cōdo spm̄ meū. Ad aū dē. emisit
spm̄. ostendit diuinæ potestatis tē emittere spm̄. ut ipse q̄ dixerit.
Nemo potest tollere animā meā. i. r. t. **E**tece uelū tēpli scissū est
induas partes. i. r. t. Ioseppus q̄ refert uirtutes angelicas p̄ fides
quondā tēpli tē partē ē clamasse. Transeam ab his sedib; Mystice
scindit uelū tēpli. ut arca testamēti & om̄a legis sacramta quae
tegebant' appareant atq; ad populū transeant nationum.
Et tēra mota ē. i. r. t. Non dubiū ē q̄d significat iuxta tēra magnitudo
signorū. ut cruci fixū scilicet dñm suū & celū & tēra om̄a demonstra-
rent. Sed m̄hi uidet' tēra motus. i. r. t. typū ferre gentiū. q̄d pristinis
errorū uitis & cordis emollita duritia. q̄ prius similes erant tumu-
lis mortuorū. p' ea agnouerint creatore. **E**t multa corpora scōrū. i. r. t.
S cōrū corpora surrexer'. ut dñm ostenderent resurgente. & tam cū
monumta apta s̄ n̄ ante surrexer' quā dñs. ut eē primogenitus ex
mortuis. Scām aū ciuitatē inq̄ uisi s̄ resurgentes. aut hierosolimā
caelestē intellegam'. aut hanc tēra que ante scā fuerat appellata.
p̄ tēplū & scā scōrū. ad distinctionē aliarū urbiū in quib; idola
colebant'. **C**enturio aū & q̄ cū eo erant custodientes ihm. i. r. t. Nosolus
centurio glorificauit dñm. sed & milites. Quanta ergo caecitas iudeorū
q̄ tot p̄ dñm uirtutib; factis. tantis in morte ei' apparentib; signis.
credere respuer'. Vnde merito p̄ centurionē fides ecte designat'.

Quae uelo mysteriorū celestiu p̄ mortē dñi reserato. continuo ihm̄. &
 uere iustū hominē & uere dī filiū sinagoga tacente confirmat.
 Nā & ipsa sūma cemenaria quae inflexu digniorū a sinistra manu
 trāisit in dexterā. eccl̄ae sacramento & fidei. aptissime c̄gruat. Cui
 p̄ lege euangeliū creditū. p̄re diuitiis. regnū ē celeste p̄missum.
 Non autē ibi mulieres multae alonge. & r̄t. Ministrabant autē dño de
 substantia sua. ut m̄leret̄ eorū carnalia. cui ille m̄lebat̄ spiritualia.
 n̄q̄d indigeret̄ cibis dñs creaturarū. sed ut typū ostenderet̄ magistrorū
 q̄d uictu atq; uestitu. ex discipulis deberent eē contenti.
 Cū autē sero factū eēt. uenit q̄dā homo diues ab arimathia. & r̄t.
 Diues refert̄ n̄deractōtia scriptoris. q̄ uirū nobile atq; diuissimū
 refert̄. ihū fuisse discipulū. sed ut ostendat causā q̄ re ap̄ y latio
 corpus ihū potuerit imp̄trare. Arimathia autē ipsa ē. nonathaim
 ciuitas helebang & samuhelis in regione thāntica uocata diospolim.
 Et accepto corpore ih̄seph. inuoluit illud in sindone m̄anda. Ex simplici
 sepultura dñi. ambitio diuitū c̄depnat̄. q̄ ne in tumulis q̄dē poss̄
 carere diuitiis. Possunt autē uocari intelligentiā spirituale hōc
 sentire. q̄d corpus dñi n̄ auro. & gemis. serico. sed linteamine
 puro obuoluendū sit. Quāquā & hoc significet̄. q̄d ille in sindo
 ne munda inuoluit ihm̄. qui p̄ meū mente suscepit.
 Et posuit illud in monumento nouo. ut̄. In nouo pontē monumento.
 ne p̄ resurrectionē c̄teris corporib. remanentib. surrexisse
 aliud fin geret̄. Potest & nouū sepulchrū marie uirginis
 iterū de monstrare. Saxūq; ostio adpositū. & saxū magnū.
 illud ostendere. q̄d n̄ absq; auxilio plurimorū potuisset̄ sepul
 chrū reserari. De monumento dñi. ser̄. q̄ n̄ne a latit̄ tempē de he
 rosolimis uenere. q̄d dom' fuerit rōuida. de subiacente rupe

excisa. tamq̄ altitudinis ut intro c̄sistens homo. vix manu ex-
tenta culm̄ possit attingere. Quae habet̄ introitū ab oriente.
cui lapis ille magn' aduolutus atq; impositus ē. In cui' monum̄ti
parte aq̄lonali. sepulchrū ipsū. hoc ē locus dom̄nae corporis
ut eadē p̄lra factus ē. vii. habens pedes longitudinis. triū ū
palmarū m̄sura c̄ltero pauim̄to altius em̄gens. q̄ uidelicet locus
n̄ desup. sed alacere meridiano p̄totū patulus ē. unde corpus in-
fererat̄. Color aū ei dē monum̄ti ac loculi rubicundo & albo
d̄r̄ eē p̄mixtus. Et n̄c aū ibi maria magdalene. i. r̄t. Om̄ib.
adsua remanib. sola mulieres quae artius amabant funus subse-
cutae. quomodo poneret̄ insp̄icere curabant. ut ei temp̄e c̄gruo.
mun' possent deuotionis offerre. Sed & hacten' sc̄e mulieres
diei parasceue. q̄d ē p̄parationis idē faciunt. cū anime humiles
& q̄ maioris sibi c̄scis fragilitatis. eo maiori saluatoris amore
feruores. passionis ei' uestigis in hoc s̄cto q̄ reies ē p̄paranda fu-
tura diligent̄ obsequunt̄. Et si forte ualeant imitari pia curiosi-
tate. q̄ ordine sit eadē passio compl̄ta p̄pendunt.

Aliora aū die quae ē p̄ parasceuen. Quia ergo. vii. die ho mo fact'
& tota ē mundi creatura p̄fecta. septimo aū c̄ditor̄ ab opere suo
reieuit. Unde & hanc sabbatū. hoc ē reiem uolunt appellari.

Recte saluator eadē. vii. die crucifixus. humanae restaurationis
impleū archanū. sabbato aū in sepulchro reiescens. resurrectio-
nis quae octaua die erit uentura expectabat̄ euentū.

Vbi n̄c simul deuotionis ac beatae retributionis p̄lucet̄ exēplū.
q̄s in hac q̄dem sexta s̄cti altate p̄ d̄no pati. & uelut mundo necesse
ē crucifigi. In septima ū altate. i. cū loci q̄s debitu solū. corpora
q̄ dē intumulis. animas aū sc̄r̄ca in pace cū d̄no manere. & post

bona oportet opera quae scire. donec octaua tandem ueniente fiat.
 & corpora ipsa resurrectione gloriosa. cum animabus simul
 incorruptione aeternae hereditatis accipiant.

Conueniunt principes sacerdotum. usque. & erit nouissimus error peior
 priore. Mystice in nomine seductoris & furto discipulorum.
 uerum licet ignorantibus uacillant. Seductor enim erit Christus. non ut
 illi arbitrantur aueritate in errorem mittens. sed a falsitate in ueritate.
 Quia sic diabolus est mediator ad mortem homines seducendo. Ita &
 Christus mediator est. ad uitam. mundum deo reconciliando. Discipuli
 quia saluatoris fures spiritualiter erant quia exceptoribus. & iniquis scrip-
 turam noui & ueteris testamenti. priusquam ablatam iudicium in usus eccle-
 siae ferebant. Et saluatorem qui eis promissus & missus fuerat. illis nocte
 dormientibus. id est infidelitate torpentibus. abstulerunt. & gentibus
 credendum inuidebant. Item illis peior infidelitas resurrectionis
 quam crudelitas crucis. Illi autem abeuntes. usque. signantes lapi-
 dem cum custodibus. Quantum in ipsis est manuum imponerent resurgenti.
 ut diligentia eorum nostrae fidei proficeret. Quanto enim amplius reser-
 uaret. tanto magis resurrectionis uirtus ipsius ostendit.

Vespere autem sabbati. usque. uidere sepulchrum. Vespere quidem sabbati
 uenire coeperunt. sed luce scilicet mane in prima sabbati ad sepulchrum
 perueniunt. id est uespere aromata paruierunt. sed pariter mane ad se-
 pulchrum delulerunt. Quod mattheus quidem breuitatis causa obscurius
 posuit. sed euangelistae alii qui ordine sic factum euidentius ostendunt.

Sepulchro namque. uis. feria domino reuersa a monumento mulieres para-
 uerunt aromata & unguenta. quamdiu operari licebat. & saba-
 to quidem filuerunt secundum mandatum. sic lucas aperte designat. Cum autem
 transisset sabbatum. uespereque. adueniente tempore operandi redisset

mox propterea ad deuotionem. emerit que min' paruenerunt
aromata. sic mare commemorat. ut uenerunt unguerent eum.
Et ualde mane una sabbatorum. uenerunt ad monumentum.
Sed querit quomodo dicat euangelista. Vespere aut sabbati. quod
lucescit in prima sabbati. cum confusus ordo temporum habeat.
uesperam magis tenebrescere in noctem. quam in die lucefcere.
Sed mystice loquens euangelista quantum dignitatis hec sacratissi-
ma nox de gloria deuictis mortis accepert. insinuare studuit.
Siquidem ab exordio mundi usque huc. ita temporum cursus distinguitur.
ut dies noctem precedat. iuxta ordinem primam editionis. Hae autem
noctes per mysterium resurrectionis domini temporum ordo mutatus est.
Nam quia nocte surrexit a mortuis. die uero sequente ei de resurrectionis
effectum discipulis ostendit. rectissime nox illa sequentis diei con-
iuncta est luci. ac sic temporum ordo statutus. ut dies noctem sequatur.
Et quidem apertissime quondam die sequebatur nox. quia homo a luce para-
disi peccando lapsus. in huius mundi tenebras decidit. Apertissime ne-
scit dies noctem. quando perfide resurrectionis. a peccati tenebris
& umbra mortis. ad lucem uite christo largiente reducimur.
Duae unus nox et dies ei de qua amoris ac deuotionis feminae. que domum
uenerunt uisere sepulchrum. duas fidelium plebes iudaicam scilicet
& gentilem designant. Quae uno atque simili studio passionem re-
surrectionemque sui redemptoris celebrare desiderant.
Et ecce tunc motus factus est magnus. Terrene motus. significat corda carnalium
perfidie passionis & resurrectionis. circumuenda ad presentiam ac
suberrimo pauore per mota ad uitam sublimanda per periclitum.
Angelus enim domini. usque & sedebat super eum. Ad uenit angelus. ut ob-
sequium seruicium quod domino debuit exsolueret. Reuoluit lapidem

ut egressus dñi iā facti hominib; ^{& in} p̄st. iudiciū. Stans apparuit angel
 q̄ aduentū dñi in mundo p̄dicabat. ut & iā stando figurat. q̄a is
 quē p̄dicabat. addebellandū mundi principē ueniret. Iste sedens.
 ut & iā sedendo figurat eū superato mortis auctore. sedē regni
 uā c̄scēdisse p̄p̄tū. Sedebat sup lapidē q̄ ostiū monum̄ti clau
 debat. ut claustra infernorū sua illū uirtute decēsisse & superasse doceret.
 Erat autē aspectus ei' sic fulgur. & uestim̄ta ei' sic nix. ut ipso quoq;
 significat habitu ac uultu. q̄a is gloria resurrectionis nuntiabat.
 q̄ & terribilis addāpnandū reprobos. & benign' eēt ac blandus ad cōsolandū electos.
 Respondens autē angelus dixit mulierib;. Nolite timere uos. Ac si apte
 dicat. Pauent illi q̄ n̄ amant aduentū sup norū ciuiū. & carnalib;
 p̄ssi desideris. Ad eorū se societatē disperant posse c̄tingere.
 Non uos q̄ uros concuēs uidētis. Scio enī qd̄ ihm̄ q̄ crucifixus
 ē quorū. & r̄t. Scio enī qd̄ ^{inquit} sui' saluatoris caritatis officio cele
 brare uenistis. sed hic p̄sentē cernere n̄ habētis. q̄ iā sua uirtute
 surrex̄. Licet nūquā maiestate sentiat absentē. & si meis uerb
 n̄ creditis. ueritatē resurrectionis. tuacuo p̄bate sepulchro.
 sub uix̄. Et cito euntes. usq; ibi eū uidebitis ecce p̄dixi uob;
 f̄ elices feminae. que angelico doct̄e oraculo triūphū resurrectio
 nis mundo adnuntiare meruer̄. ac mortis imperiū quā sua
 serpentino seducta afflatu indux̄. p̄dicare derutū. In eccl̄a
 uos in galilea. i. in uolutabrū gentiū ubi ante error' erat. &
 lubricū uestigiū stabili pede n̄ ponebat. In t̄p̄ enī galilea uolu
 bilis. siue rota. t̄m̄smigratio facta. Moralit̄ in mortificatione
 carnis agnoscat. in t̄m̄smigratio ne m̄tus uidet'. Et ceter̄. cito
 demonum̄to cū timore magno. i. r̄t. Mortuo quē mouit. q̄ modo
 mare scribat. Et nemini quicquā dixer̄ cū luc̄ m̄theo c̄cordans. oic.

Et regressus a monumento nuntiauerunt haec omnia. Nisi intellegam' ipsorum angelorum nemini ausas fuisse aliquid dicere. i. respondere ad ea quae ab illis audierant aut certe custodibus quos iacentes uiderunt. Et ecce ihesus occurrit illis dicens. Haec primus resurgens domini salutationem audire merebantur. ut maledictum eius mulieris. in mulieribus solueretur. Moraliter occurrit ihesus cum salutatione omnibus uirtutum inchoantibus. praebendo auxilium. ut ad salutem perpetuam peruenire queant. Ille autem accesserunt. et ait. Iste accedunt et tenent pedes eius. quia ad omnia uentum. ceterum illa quae querebat uiuentem cum mortuis et nesciebat adhuc filium dei resurrexisse. merito audit. Ne tangas me. nondum enim ascendi ad patrem meum. Tunc ait illis. nolite timere. Et in uideri et in nouo instrumento hoc semper obseruandum est quod quando angustior aliquid apparuerit uisio. primum timor pellat. ut sic mente placata possint quod dominum audiri. Ite renuntiate fratribus. meis uideant in galilea. ibi me uidebunt. Haec promissio domini aspectus quia multis completum est. propheticum dictum accipiendum est. Galilea namque intransmigrationis et reuelatio. Intransmigrationem enim gratia christi de populo israel ad gentes. ut predicantibus euangelium apostolis. uiam in cordibus hominum praepararet. Ibi me uidebunt. i. ibi membra inueniunt. et uiuum corpus agnoscunt in eis quod eos suscipiunt. Secundum illud quod galilea intrans reuelatio. Non iam in forma serui intellegendum est. sed in illa in qua est aequalis patri. Illa erit reuelatio tanquam ueni galilea cum similes ei erim'. Ibi enim eum uidebimus sicuti est. Quae cum abissent ecce quidam de custodibus usque et securos uos faciemus.

Omnes igitur qui stape templi & his qui conferunt ad usus ecclesie abutuntur
 malis rebus, quibus sua expleant uoluntatem similes scribarum &
 sacerdotum redimuntur mandatum & sanguinem saluatoris.
 Unde discipuli in galilea abierunt. & ait. Quid est ergo quod ihesus precedit
 discipulos in galilea ut uiderent ab eis. secuntur illi ut uidentes adorant
 eum. nisi quia surrexit christus a mortuis primitiis dormientium. se-
 cuntur autem hi qui sunt christi. Et ipsi in suo ordine ad uitam de
 morte transmigrant. ibique eum uidentes adorant. quia in specie
 sua diuinitatis contemplantes sine fine conlaudant. Cui uisio
 in egressu illud quod galilea & caetera reuelatio in ipso. Tunc enim reue-
 lata facie sic apostoli testantur. Gloria domini speculantes in eandem
 imaginem transformamur. Quicumque modo reuelamur ad eum uiam
 nostram eiusque uestigia sequimur fide non ficta.
 Quidam autem dubitauerunt. Cognoscunt ergo dominum quem missis
 internam uiam, adorant. sed in eorum mentibus non est cognoscenda
 dubitas. quia se non corpus in quo passus est resuscitatum. sed
 spiritum quem finita passione reddidit. solum uideri putabant.
 Et accedens ihesus locutus est dicens. Data est michi omnis potestas
 in caelo & in terra. Haec deus supra loquitur humanitati. quam
 suscipiendo minoratus est. paulo minus ab angelis. & in qua
 resurgendo a mortuis. gloria & honore est coronatus & con-
 stitutus super opera manuum patris. Omniaque subiecta sub pedibus eius.
 Intraque omnia & in terra mors ipsa ei sub pedibus substrata est. quae ei sa-
 tepus uisa est praeualere. Eunt ergo docere omnes gen-
 tes. & ait. Prius ergo docere gentes. id est scientia ueritatis
 instruere. ac sic baptizare precepit. Quia sine fide impossibi-
 le est placere deo. Et nisi quis renatus fuerit ex aqua & spiritu sancto

non potest introire in regnū dī. Ad extremū uero subiungit.
 Docentes eos seruare omnia quaecūq; mandauit uob. Quia sicut
 corpus sine spū mortuū ē. ita & fides. sine operib; mortua est.
 Et ecce ego uobiscū sū omnib; dieb; usq; ad summationem seculi.
 Marcus ait. Et dñs quidem post quā locutus est. ad sūptus ē in cae-
 lū & sedet ad dextris dī. Quia enī ipse dñs & homo ē assumptus
 ē in caelū humanitate. quā dē terra suscepit. man & cū scis
 in trīnā diuinitate. quā terrā pariter implē & caelū. Notandū
 interea. qđ p̄sens ubiq; diuina maiestas. alit̄ electis suis. alit̄ est
 reprobis. Ad est enī reprobis naturae potentia. incōprehensibilis.
 qua omnia cognoscit nouissima & antiqua. Intellegit cogitationes
 a longe. & om̄s uias singulorū praeuidit. Ad est electis gratia
 pie p̄sentia nis. qua illos specialit̄ p̄sentia donat flagella.
 quasi filios pat̄ erudit. atq; ad possessionē futurae he-
 reditatis erudiendo pro uehit. Ad est electis ut scriptū ē
 Iuxta ē dñs his qui tribulatos sunt corde. & humiles spū salua-
 bit. Ad est reprobis. ut p̄missum ē. Vultus autē dñi sup̄ facientes
 malic ut p̄dat de trā memoriā eorum. Unde necesse ē
 ut semp̄ operib; nequā paueant mali. quorum & iā
 cogitationes singulę conspectui districti iudicis patent
 semp̄ in oratione iustitiae. & in his que p̄pt̄ iustitiā patiunt̄
 gaudeant boni. quib; dñm diligentib; om̄cē co operant̄ in
 bonum. & in qua cumq; tribulatione postas. Numquam
 eius p̄sias. cui canitur in psalmo. Tibi enim derelictus est
 paup̄. pupillo tuens adiutor. Contere brachiū peccato-
 ris & maligni quā p̄sias suae p̄sentia non tantū nobis
 uerbo p̄misit. sed & iudicantib; designauit in dicitur. Cum

quidam aliq
 m̄s. iudex hūc
 quā librum
 laudat.

post p̄fectionē suam
 Corum; an
 tribuendo rob
 solam modo inēg
 apostole dicens
 cepit & post h
 simul. de inde
 Nouis sine aut
 Quib; em locis.
 ignorat. I
 post dicit
 de quo alloquit̄ de p̄sentia
 p̄sentia dicit̄ celi
 hominū loqui. & sic
 non accepto.
 ut
 & c.
 die
 magdal
 eisdem
 discipulis q
 quā
 mem̄ maus ibid
 iherosolimā
 & apparuit
 non
 ubi